

PRVNÍ SYNOD ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ

V PRAZE OD 21. DO 25. ÚNORA 1921.

Z ULOŽENÍ SYNODU SESTAVIL

LIC. THEOL. FRANTIŠEK BEDNÁŘ,
ČESKOBRATRSKÝ EVANG. FARAŘ
SBORU KLIMENTSKÉHO V PRAZE.

VYDAL SYNODNÍ VÝBOR ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ.

V PRAZE 1922.



NÁKLADEM SYNODNÍHO VÝBORU ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE
EVANGELICKÉ. — TISKL ALOIS LAPÁČEK, PRAHA V.

ÚVOD.

I. Svolání, zahájení, ustavení se synodu.

Vládním schválením usnesení generálního sněmu českých evangeliků konaného ve dnech 17. a 18. prosince 1918 vstoupila českobratrská církev evangelická do stadia své konsolidace a svolání ústavodárného synodu stalo se nutností. Proto po vykonaných přípravách svolal prozatímní synodní výbor českobratrské církve evangelické první synod přípisem z 25. ledna 1921 na 21. únor 1921 do Prahy.

Pozvání k synodnímu jednání bylo zprovázáno obšírnou zprávou*) synodního výboru, obsahující program a seznam členů synodu i jejich náhradníků a bohatý přehled posledních událostí církevních a činnosti synodního výboru, zvláště pak návrhy, jež měl synod projednávat. Mezi návrhy na předním místě vynikal návrh církevního zřízení, jak prošel z ústavní komise staršovstvy a shromážděními seniorátními a superintendentními.

Synod konal své schůze v českobratrské ev. modlitebně na Král. Vinohradech, Korunní 62, a to 8 schůzí pracovních a 2 slavnostní od 21. do 25. února 1921.

Zahájení synodu předcházely slavnostní služby Boží v této modlitebně 21. února 1921 o 1/7. hod. večerní, při nichž zahajující modlitbu a čtení ep. k Ef. 3, 14—21 vykonal superintendent prof. Dr. Hrejsa, kázání pak k velikému shromáždění superint. Dr. Císař na text Ag 2, 5 b). Synodní kázání toto bylo vydáno z usnesení II. schůze synodní tiskem.

Zpěvem písně „Prospívej, prospívej“ v. 2. a 6. byla pobožnost skončena.

Po ukončení služeb Božích zahájil předseda prozatímního synodního výboru sen. Josef Souček z Prahy jednání synodní tímto proslovem:

*) Ve zprávě synodního výboru se opravuje: na str. XIII. místo 2156 má být 3156, str. XXIV. má stát Gautier, str. 16 par. 56 c. zř. má být citován par. 54 a 56, při par. 64 je citován par. 63, na str. 18 par. 72 odst. d má být citován par. 67, rovněž v par. 72 e). Na str. 34 bod a) odst. 2 řádka 5: udržování sboru na příslušné stanice a filiálky. Str. 49 má být v seniorátu časlavském i sbor Krakovany a Přelouč.

„Vážení a milí v Pánu otcové a bratři!

Po rozumu círk. zřízení dosavad platného a prozatímních ustanovení gener. sněmu z 17. prosince 1918 jest mou povinností za synodní výbor zahájit tento první generální synod česko-bratrské církve evangelické. Jsou to sice více nežli dvě léta od toho dne, kdy náš generální sněm usnesl se na sloučení obou evang. církví a navázati na českou reformaci i jménem i duchem. Nebyl to ještě sněm či synod česko-bratrské církve, nýbrž sněm obou evangelických církví. Teprve dnes jest I. synod církve česko-bratrské. Co bylo mezi generálním sněmem a tímto synodem, jest doba prozatímní, revoluční a přechodní správy církevní. To co sněm dřívější započal, má tento synod skončiti. Dosud jsme se spravovali z části starými řády, z části novými ustanoveními. Teď má dáti tento synod církvi vlastní, svobodně přijatou ústavu. To je přední úloha tohoto synodu. Víím, že ústava a řády nemohou dáti církvi nový život, ale přece, dobrý řád může mnoho prospěti náboženské a církevní práci. Návrh pak, který se podává generálnímu synodu, není něco, co poprvé v rukou svých máte, nýbrž on prošel našimi staršovstvy a konventy a byl spracován na základě jejich usnesení. Vedle návrhu ústavy církevní jsou v rukou vašich i návrhy některých nejpotřebnějších řádů jiných. Jsem přesvědčen, otcové a bratři, že s vědomím hluboké zodpovědnosti vůči budoucnosti budete o těchto důležitých návrzích činiti svá usnesení.

Vedle těchto různých návrhů jest před vámi i zpráva synodního výboru o některých věcech církevní činnosti za minulé dvě léta. Domníváme se, že nemohli jsme se obmeziti pouze na návrhy řádů, nýbrž považovali jsme za svou povinnost i tuto zprávu vaší úvaze a vašemu usnesení předložiti. Vaši pozornosti doporučujeme zejména tyto věci: zprávu o stycích církve naší s církvemi jinými, zejména slovenskou a zahraničními. Dosavad jako náš národ zmizel ve státě a jak říkali v národě rakouském, tak i naše církve se ztrácela v evangelické církvi rakouské. Nyní jest jinak. Nyní můžeme a musíme a to v zájmu i církve a práce naší i národa našeho pěstovati pilné styky s evangel. církvemi jinými. A myslím, že za dvě poslední léta byl v tom učiněn slibný počátek. Zvláště pak radujeme se z možnosti navázati přátelství s bratrskou církví evangelickou na Slovensku. Pro důležitost těchto styků navrhujeme — doufajíce v souhlas váš — i zvláštní sezení tohoto synodu věnované tomuto sbližování. Druhé upozorňujeme na zprávu ve věcech hospodářských a pensijních. Otázka staveb a reparation stavebních jest velmi těžká, ale musí býti rozřešena. Spoléhati však na cizí pomoc můžeme málo. A také není potřebí na to spoléhati. Podobně i ve věci služného duchovních správců. Nechceme-li nechatí spustnouti vinici Páně nedostatkem dělníků, musí naše sbory a náš lid konati více svou povinnost. Nemůžeme říci, že jsme — totiž náš česko-bratrský lid — přinášeli nějaké těžké oběti

pro církev, tak abychom k vůli ní něčeho si odeprítí musili. Naléhavá a důležitá jest otázka o zaopatření služebníků církevních pro stáří jejich a zaslouží vaši pozornost. V příčině likvidace společného jmění spravovaného církevní radou budou snad těžkosti, ale doufáme, že se vše přece ke vzájemnému uspokojení rozřeší.

Upozorňujeme také na zprávu o práci evangelisační a o přestupech k naší církvi. Počet jích již za dvě léta poslední jest větší nežli kdykoliv jindy a nyní při sčítání lidu rozmnožil se neočekávaně. Jest sice mnohem, mnohem méně těch, kteří k církvi naši přistoupili, nežli těch, kteří buď k československé církvi aneb k bezkonfesi se přihlásili, ale tento fakt jest úplně shodný s poměry v našem národě. Však my zatím i toho počtu k nám se připojujících se lekáme. Radujeme se z toho sice upřímně, ale zároveň nám to působí velikou starost. Neboť rozmnožení počtu našich příslušníků samo o sobě není cíl snažení našeho, nýbrž to, abychom většímu počtu lidu našeho pomohli skrze své s nimi církevní společenství k hledání a nalézání království Božího a jeho spravedlnosti na cestách našich a jejich otců. A tu cítíme, jak těžký úkol a velikou zodpovědnost ukládá nám tento, pro naši malou církev tak veliký počet přistouplých zvláště v této době těžkých hospodářských poměrů a nedostatku kazatelů. Ale máme naději, že právě tito noví naši bratři rozníti a posíli horlivost našich sborů i našich údů. Proto učinil synodní výbor návrh, aby i této práci nové věnováno bylo jedno večerní sezení, tak abychom hlouběji proniknutí byli zodpovědností a povinností konati ze všech sil dílo, ke kterému volá nás Bůh.

Pokud se týče správy církevní, totiž prozatímní správy konané synodním výborem, připomínáme jen tolik, že jsme se snažili učiniti, co jsme dovedli dle svých sil, svého času a dle stavu věcí. Byl to začátek naší samostatnosti. Nastaly jiné poměry jak politické tak i církevní. Všude bylo něco nového, něco starého; samá prozatímnost i ve státě i v církevních poměrech. Nebylo tradic ani zkušeností. Ale doufáme, že prozatímní synodní výbor aspoň toho docílil, že žádné škody nevzala církev z jeho úřadování a že za ta dvě léta aspoň jednota naše pěkně se vyvíjela a upevnila. S díky Bohu lze konstatovati, že naše sloučení dobře jde před se a že stáváme se jednotnou církví v duchu a pravdě, a že rozdíly, které povstaly během 130 let, nebyly a nejsou základní a rychle mizí.

Začali jsme a začínáme novou dobu v našem církevním životě a hledíme vstříc do budoucnosti s nadějí a vírou. Vidíme mnohé překážky v poměrech a zvláště překážky v našich vlastních nedostacích; nedostatky služebníků, nedostatky lidu našeho; želíme hmotarství a mrtvosti na mnohých stranách, ale více ještě radujeme se ze zvýšeného vřelého zájmu náboženského na četných místech a tož v našem lidu československém i v ostatním

a jsme ducha doufanlivého. Zdá se nám, že vidíme červánky krásnější doby nežli byla ta, která jest za námi.

A s takovými city vděčnosti Bohu za všechno co pro nás učinil a že nám dal i této nadějně doby se dočkati, zahajujeme tento I. generální synod ve jménu Páně."

Na to senior Souček vítá některé hosty zejména oba biskupy slovenské cirkve evangelické Dra Jur. Janošku, Samuela Zocha a z reformovaných Slováků br. Št. Štundu; dál Rev. T. C. Collyera, správce methodistické missie a br. Jar. Dobiáše, faráře presbyterni cirkve v Americe. Dále zástupce ministerstva školství cirk. oddělení ministerského radu Dra Müllera a sekretáře dra Svobodu. Konečně žádá, aby dle cirk. zřízení nejstarší člen synodu totiž br. senior J. Šára ujal se předsednictví a zařídil ustavení se synodu. Rovněž vybízí i nejmladšího duchovního poslance synodního bra prof. dra Hromádku, aby se ujal zapisovatelství při tomto ustavujícím se jednání.

Sen. Šára jako nejstarší člen synodu ujímá se po tomto proslovu předsednictví a zahajuje zchůzi modlitbou a čtením II. Petr. 1., 10—21. Zapisuje nejmladší člen synodu prof. Dr. Hromádka.

Vyvoláváním jmen členů synodu jest zjištěno, že jest přítomno 61 členů synodu a 10 náhradníků, kteří zastupují nepřítomné členy. Celkem je tedy přítomen 71 člen synodu; jednání o tom, zda mají nepřítomní členové býti omluveni, se k návrhu revisora legitimací sen. kur. Ferd. Kavky odkládá.

Synodnímu jednání obcovali tito členové synodu, zastupující tyto skupiny:

Z české superintendence (dříve ref.):

1. Dr. Frant. Žilka, náměstek supt. na Král. Vinohradech.

Seniorát pražský:

2. Josef Souček, senior v Praze.
3. Ferd. Kavka, sen. kurátor v Praze.
4. Lic. Frant. Bednář, farář v Praze.
5. Jaroslav Šustr, rolník v Bechlině.
6. Bedřich Jerie, farář v Roudnici.
7. Dr. Ant. Boháč, odborový rada v Praze.
8. Josef Holý, ředitel cukrovaru v Mochově.
9. Jan Sixta, rolník v Tuklatech.
10. Dr. Josef Svoboda, lékař na Kr. Vinohradech.

Náhradník:

11. Karel Hadač, farář v Lysé.

Seniorát poděbradský:

12. Josef Šára, senior v Hronově.
13. Jan Kubíček, rolník v Hořátku.
14. Václav Miler, farář v Bošíně.

15. Václav Váňa, rolník v Senicích.
16. Jarolím Nešpor, farář ve Chlebích.
17. František Šustr, farář v Poděbradech.
18. Jiří Vedral, obchodník v Libštátě.
19. Matěj Urbánek, rolník ve Chlebích.

Náhradníci:

20. Václav Vokoun, rolník v Sánech.
21. Václav Strnad, továrník v Libici n. C.

Seniorát čáslavský:

22. Viktor Szalatnay, senior v Kutné Hoře.
23. Alois Holý, rolník v Nové Vsi.*)
24. Dr. Frant. Kozák, farář v Čáslavi.
25. Jaroslav Řepa, farář ve Velimi.
26. Václav Havelka, nájemce dvorů v Ronově n. D.
27. Rudolf Bulíček, sklenář v Přelouči.
28. Josef Blecha, rolník ve Štítarech.

Náhradník:

29. Frant. Brouček, rolník v Chvaleticích.

Seniorát chrudimský:

30. Josef Nešpor, senior v Chrudimi.
31. Jan Škeřík, rolník v Jelnědích.
32. Frant. Odstrčil, farář v Lozicích.
33. Miloslav Novák, farář v Kolině.
34. Frant. Kostlán, rolník v Hněveticích.
35. Josef Kučera, rolník v Borové.*)
36. Karel Beneš, rolník v Kladně.*)

Náhradník:

37. Václav Mikulecký, rolník v Bohňovicích

Superintendence východní (dříve a. v.):

38. Dr. Ferd. Hrejsa, superintendent v Praze.
39. B. Mareček, superint. kurátor v Jicině.
40. Stan. Čapek, farář v Praze.
41. Dr. J. Hromádka, farář v Šonově.
42. Dr. Josef Král, fin. rada v Praze.
43. Ant. Hons, kurátor v Kovánci.
44. F. V. Trnka, kurátor v Humpolci.
45. Václav Vondruška, správce školy v Trnávce.

Náhradník:

46. Josef Kulík, farář v Lipkovicích.

*) Od 22. února 1921.

Superintendence moravská (dříve ref.):

- 47. Dr. Ferd. Cisař, superintendent v Kloboukách u Brna.
- 48. Josef Bubela, super. kurátor na Vsetíně.

Seniorát západní:

- 49. Josef Dobeš, senior v Novém Městě na Moravě.
- 50. Lic. Josef L. Hájek, farář v Miroslavě.
- 51. Frant. Vašíř, rolník v Prosetíně.
- 52. Václav Pokorný, farář v Brně.
- 53. Frant. Rozbořil, farář v Německém.
- 54. Karel Viliš, zemský rada v Brně.
- 55. Josef Čech, rolník v Novici.

Náhradník:

- 56. Josef Kučera, rolník v Kloboukách u Brna.

Seniorát východní:

- 57. Jan Trusina, rolník v Malé Bystřici.
- 58. Frant. Prudký, farář v Olomouci.
- 59. Gust. Švanda, farář v Hrubé Lhotě.
- 60. Václav Vratislav, strojmáster v. v. v Přerově.
- 61. Jan Sklenář, rolník v Pacetlukách.
- 62. Jan Esterák, kloboučník v Olomouci.

Náhradníci:

- 63. Josef Sypták, farář v Prusenovicích.
- 64. Martin Chrenčík, rolník z Javorníka.

Seniorát vsetínský:

- 65. Gustav Winkler, senior na Vsetíně.
- 66. Frant. Rolčík, sen. kurát v Pozděchově.
- 67. Alex. Winkler, farář ve Frýdku.
- 68. C. Řičan, farář v Hovězí.
- 69. Josef Hromádka, rolník v Hodslavicích.
- 70. Josef Kramoliš, stavitel v Hodslavicích.

Za bohosloveckou fakultu Husovu:

- 71. Prof. Dr. Gust. Ad. Skalský v Praze.

Za učitele církevních škol:

- 72. J. Vejnar, správce školy v Bojmanech.

Poněvadž byl synod v první schůzi usnášení schopen, přikročilo se

k ustavení se synodu.

Volba předsedy vykonána listky. Skrutátory zvoleni Dr. Hromádka, far. Čapek a far. Bednář.

Ze 71 odevzdaných hlasů obdržel

sen. Souček 38 hlasů,
 sup. Císař 25 hlasů,
 kur. Václav Havelka 7 hlasů,
 Dr. Žilka 1 hlas.

Předsedou zvolen tudíž sen. Josef Souček.

Místopředsedy zvoleni: ze 69 odevzdaných lístků Dr. Král 60 hlasy a kur. Bubela 58 hlasy.

Zapisovateli zvoleni: Dr. Hromádka, far. Bednář, Bedř. Jerie, Alex. Winkler, synodálové Kubíček, Vondruška, Čech, Bulíček.)

Sen. Souček ujímá se o $1\frac{1}{2}$ 10. hod. předsednictví, děkuje krátkým proslovem za projevenou důvěru.

Clenové synodu skládají slib stojíce.

Synod se usnáší, aby zprávu o synodním jednání do tisku připravili sen. Souček, far. Bednář a far. Čapek.

Rozdělení synodní práce.

Aby předlohy byly snáze projednány, usneseno připravit návrhy o nich v osmi komisích. Tyto komise ustaveny byly takto :

I. (Ústavní A): Far. Hájek, Řepa, Dr. Žilka, Kulik, kur. Kavka, Vilím, Petrželka, Rolčík, Al. Winkler.

II. (Ústavní B): far. Šustr, Pokorný, Odstrčil, Dr. Boháč, kur. Havelka, Hons, Bubela, Jerie.

III. (Školní): Jar. Nešpor, Dr. Kozák, sen. Winkler, Vejnar, Holý Jos., Kučera, Klobouky, Vašíř.

IV. (Hospodářská A): sen. Nešpor, far. Hadač, Sypták, Šustr Jar., Vedral, Dr. Svoboda, Trnka, Ešteřák.

V. (Hospodářská B): far. Miler, Švanda, sen. Dobeš, Váňa, Mikulecký, Dr. Král, Beneš, Holý Alois.

VI. (Pro stanovy a řády): far. Novák, Říčan, sen. Šára, Sklenář, Jos. Hromádka st., Brouček, Kostlán, Škeřik.

VII. (Smíšená A): Čapek, Rozbořil, sen. Souček, Strnad, Kučera z Borové, Vratislav, Mareček, Blecha, Bednář.

VIII. (Smíšená B): Prudký, sen. Szalatnay, Dr. Hrejsa, Kramoliš, Urbánek z Chleb, Šimek, Sixta, Vokoun.

II. Předlohy synodní.

1. Návrh církevního zřízení.
2. Návrh stanov pro diasporní sbor farní.
3. Návrh disciplinárního řádu.
4. Návrh reversu kazatelského.

*) Do protokolu o schůzi ze dne 22. II. odpol. synod k návrhu prof. Žilky se usnáší, aby zapisovatelé omezili se v protokolu toliko na záznam návrhů a usnesení o nich s vyloučením zápisu debaty.

5. Návrh studijního a zkušebního řádu pro bohoslovce
čbr. církve evang.
6. Návrh řádu pro zkoušku a výchovu jáhnů.
7. Návrh církevní pokladny ústřední.
8. Návrh jednacího řádu a) pro synod.
b) pro seniorátní konventy.
9. Návrh na nové rozhraničení seniorátů.
10. Návrh přechodných ustanovení.
11. Zvláštní návrhy konventu východní superintendence české
a) na zvolení charitativní rady,
b) na zřízení technické komise,
c) na zřízení rady tiskové,
d) na zařízení proti úpadku církve.

Došlé přípisy a projevy.

K zahájení synodu zaslána byla řada připisů a projevů, z nichž první byl pozdrav vrch. círk. rady v. v. Dra Bedř. Molnára, dále kazat. stanice v Čisté, far. Machotky z Plzně, staršovstva sboru v Krouné, far. Kašpara v Londýně, telegram od zemské správy církve československé z Olomouce a od 25 obcí československých z Rakovníka.

Přípisy byly odevzdány, pokud obsahovaly návrhy neb náměty k jednání, dotýčným odborům.

III. Synod a představitelé státu.

Projev synodu prezidentu republiky

T. G. Masarykovi.

Bylo touhou všech, aby první synod československé církve evangelické pozdravil prvního prezidenta republiky. Touha tato však nemohla býti splněna, poněvadž právě ve dnech, kdy synod zasedal, budil zdravotní stav prezidentův velice vážné obavy. Proto synod usnesl se ve své II. schůzi, aby odebrala se do kanceláře prezidenta republiky deputace synodu, vedená předsedou seniozem Součkem a odevzdala adresu určenou pro pana prezidenta.

Deputace tato byla přijata ve středu 23. února kancléřem republiky Drem Šámalem, jenž přijímaje přání, aby zdraví prezidentovo se vrátilo a upevnilo, sdělil s deputací, že právě posledního dne, jak se zdá, se v nemoci páně prezidentově ukázal obrat k lepšímu, který poskytuje nejlepší naděje.

Adresa, podaná panu prezidentovi, zní:

Pane presidente,
kazatelé a starší československé církve evangelické, shromáždění na I. generálním synodu na Král. Vinohradech, posílají Vám přede vším svým jednáním svůj uctivý, oddaný a vřelý pozdrav.

Nepřestáváme i se vším lidem naším českobratrským vzpomínati s vděčností na milostivé řízení Boží, kterým svoboda národu našemu byla navracena, jakož i na to, že Bůh Vás povolal a vystrojil k tomu, abyste lid náš dovedl k svobodě a byl vůdcem jeho v snaze a práci o utvrzení a vybudování samostatného lidového státu. Toužíme po tom, aby myšlenky a zásady, které Vás naplňovaly a dílo Vaše vedly a vedou, jež nejsou časné a pomíjející, nýbrž jsou pojaty a prožity pod zorným úhlem věčnosti a navazují na velkou naši minulost husitskou a tak i na evangelium Ježíše Krista a které jste hlásal a hlásáte lidu československému slovem psaným a mluveným: aby tyto zásady dokonale pronikly, naplňovaly a vedly i srdce celého národa.

Jsouce tak si vědomi, že osudy naší církve i českého lidu byly totožné, protože ona jest s ním jedno tělo, a že tak i snažení naše církevní a náboženské souhlasí s nejvyšším jeho úsilím, tím větší láskou lneme k němu, jeho svobodě a samostatnosti a tím upřímnější horlivostí chceme dle svých slabých sil a se svými velikými nedostatky konati dílo své směřující k tomu, aby vyrůstali mezi námi lidé i evangelické zbožnosti i občané svobodní, samostatní a silného vědomí osobní zodpovědnosti před Bohem i lidmi.

Prosíme, abyste přijal pro sebe i pro republiku naši, v jejímž čele stojíte, nejupřímnější ujištění o naší věrnosti a naší touze, býti ji ke cti a ku prospěchu. Všemohoucí Bůh zachovej Vás dlouho pro národ náš a posiluj Vás v těžkém Vašem úkolu a žehnej veškeré usilování Vaše!

Během jednání synodního zvláštní prosba za zdraví presidentovo byla vsunuta ve slavnostní schůzi večerní 22. února 1921.

Návštěvy u min. předsedy a ministra školství.

Deputace synodní vykonala návštěvu i u ministerského předsedy Dra Černého a u ministra školství Dra Šusty. Na obou místech byla přijata laskavě a ujištěna, že jednání synodní jsou sprovázena přáními hojného zdaru.

IV. Jednání o církevním zřízení.

a) Návrh církevního zřízení projednáván byl ve schůzích synodních II., IV., V., VI., VII., IX. a X. Všecka usnesení byla učiněna nejméně dvoutřetinovou většinou.

Ve schůzi II.*) zahájil jednání o církevním zřízení referent I. komise kur. Kavka.

Komise navrhuje přijetí par. 1.

Sup. Dr. Císař se táže, zda předsednictvo a referent ne-

*) 22. února.

mají pochyb o tom, že historická kontinuita církve s minulými je v par. 1. dostatečně odůvodněna.

Sen. Souček navrhuje, aby par. 1. byl vynechán.

Far. Šustr se táže, zda stanovisko historické kontinuity není projádřeno právníky v par. 2. odst. 3.

Sup. Hrejsa upozorňuje, že historická kontinuita byla prohlášena generálním sněmem z r. 1918 již vládou schválena.

Sup. Císař: Máme nyní sbory, které za sněmu evangeliků r. 1918 ještě neexistovaly jako Frýdek a Mor. Ostravu.

Kur. Havelka žádá, aby se o par. 1. hlasovalo až v souvislosti s par. 2.

Far. Winkler ukazuje, že jest nutno buď změnit par. 2. neb ukázat kontinuitu s dřívějšími vyznáními.

Přijímá se návrh, aby se o par. 1. hlasovalo ve spojení s par. 2.

Kur. Kavka referuje o návrhu komise na změnu par. 2.

Souvislost s církví a. a. h. v. je formulována v návrhu par. 2. dostatečně. Navrhuje se dodatek k bodu 3.:

K církvi této náleží atd. . . . vyznání a. a. h. v., jakož i ti evangelici a. a. h. v. a sborové jiného jazyka atd. . . . evangelické. Také mohou organizačně k církvi československé evangelické přičleněny býti evang. sbory, které nepřijaly ani jména ani České konfesse československé evangelické církve.

Se zřetelem na poměry slezské navrhuje komise resoluci:

„Generální synod vyslovuje své sympatie česko-slezským evangelikům na českém Těšínsku, hlásícím se k naší československé evangelické církvi a usnášeje se na tom, aby majetková práva této důležité větve evangelictva byla chráněna, ukládá synodnímu výboru, aby ve smyslu návrhu orlovského zakročeno bylo u vlády československé republiky.“

Br. rada Vilím navrhuje: synodnímu výboru se ukládá, aby jednal s vládou o změnu paragrafu 2. po smyslu resoluce orlovské.

K věci mluví Dr. Boháč, far. Nešpor a Repa.

Dr. Žilka navrhuje, aby, co se usnese, bylo dáno do nového paragrafu.

Far. Nešpor navrhuje konec debaty, který se přijímá.

Návrh sup. Hrejsy zní, aby paragrafy 1. a 2. byly přijaty beze změny, ale aby na konci paragrafu 2. byl doplněk.

Sen. Souček navrhuje, aby za paragraf 2. byl dán nový odstavec.

Návrh na změnu paragrafu 2., komisí činěný, padá.

Přijímá se návrh, aby za paragraf 2. byl formulován nový paragraf 3.

Par. 1. a 2. přijímají se beze změny.

K návrhu senátora Součka usneseno znění paragrafu 3.:

K českobratrské církvi evangelické mohou patřiti evangelici jiného jazyka, kteří uznají zásady a zřízení českobratrské církve evangelické. Také mohou organisačně k církvi českobratrské evangelické přičlenění býti evangelické sbory, které nepřijaly ani jméno ani České konfessee českobratrské církve evangelické.

Resoluce orlovská se přikazuje komisi VIII.

Referent Vilím navrhuje jménem odboru znění paragrafu 3. (nyní 4.):

Českobratrská evangelická církev kořeníc v apoštolské církvi a v české reformaci husitské jest českou větví reformačního křesťanstva světového. Jsouc vzdělána na základě evangelia Kristova a uznávajíc svou jedinou hlavu Ježíše Krista, Syna Boha živého, a na tom základě trvající zřizuje se i v církevních řádech svých dle zásad a příkladem Pisma svatého.

Sen. Souček navrhuje, aby slova „v apoštolské církvi“ byla škrtnuta.

Far. Nešpor jest proti dogmatické formulaci ve zřízení.

Dr. Hrejsa navrhuje původní znění paragrafu 3.

Mluví bratři Řepa, Havelka, Dr. Císař, Čech, sen. Szalatnay, sen. Nešpor, prof. Žilka, far. Švanda, Dr. Hrejsa, Havelka, Jerie, Čapek, Dr. Hromádka a Pokorný.

Farář Bednář navrhuje, aby podal synod prohlášení, jehož náboženský obsah se kryje s návrhem moravským, ale do církevního zřízení ho nepřijímal, protože tam nepatří.

Dr. Žilka žádá, aby návrh takového resoluce byl odhlasován před rozhodnutím o paragrafu 3.

Sup. Dr. Hrejsa navrhuje resoluci tu v znění:

Synoda prohlašuje, že nechceme nic jiného než žítí svému Bohu a sloužití Kristu, Synu Boha živého, jako jedinému svému Pánu a Spasiteli z celého srdce.

Resoluce tato se přijímá jednomyslně.

Paragraf 3. se potom přijímá ve znění vytištěném, dodatek moravský se zamítá.

Paragrafy 4. a 5. se přijímají beze změny.

O dalších paragrafech referuje prof. Dr. Žilka.

Par. 6. odst. a) a b) se přijímají beze změny.

Par. 6. c): Farář Řepa navrhuje, aby se přijal až na název „biskup“, který bude nahrazen jiným neb recipován po přijetí dotyčných paragrafů.

Návrh se přijímá.

Par. 7. se přijímá s dodatkem faráře Řepy: kostelní a podomní.

Par. 8. se přijímá beze změny.

Par. 9. přijat s dodatkem: „po dva dny bohoslužebné“.

Par. 10. přijat beze změny, rovněž par. 11., 12. a 13., kde místo slova „záležitosti“ zní „věci“.

Br. Kulík navrhuje k par. 14. počet členů dotyčné korporace, seznam přítomných... atd.

Far. Řepa navrhuje, aby byl uveden jen počet, ne seznam přítomných.

Dr. Hrejsa navrhuje: „seznam přítomných a počet nepřítomných“.

Návrh far. Řepy padá.

Návrh Dra Hrejsy se přijímá.

Par. 15. zní: shromáždění zahajuje se a končí modlitbou.

Par. 16., 17., 18. beze změny přijaty.

Dne 23. února ve schůzi IV. pokračovalo se v jednání o ústavě církevní. Referent komise prof. Dr. Žilka.

Par. 19., 20., 21. přijaty beze změny jednomyslně. Par. 21. bude doplněn všude poukazem na příslušný paragraf, v němž stanoveno, kdo o změnách v par. 21. uvedených rozhoduje.

Par. 22. přijat $\frac{2}{3}$ většinou beze změny.

Jednomyslně přijaty par. 23., 24.; rovněž 25., 26. k referátu far. Kulíka.

Par. 27. usneseno jednomyslně vynechat (ref. Kavka).

Par. 28. přijat s doplněním ř. 2: všech hlasovných členů dotyčné osady.

Par. 29. přijat beze změny.

Par. 30. odst. 2. vynechá se slovo „správní“.

Ve schůzi VI. na návrh referenta br. Vilíma přijímá se jednomyslně doplněk k par. 30.

Objeví-li se v některém obvodu potřeba zříditi stanici a není-li možno, aby staršovstvo kteréhokoliv sboru ve věci dalo podnět, může seniorátní výbor na žádostúčastněných kazatelskou stanicí zříditi, určití její sborovou příslušnost a členům jejímu udělit právo členské, pokud ho nemají. O tom podá zprávu synodnímu výboru.

Par. 31., 32., 33., 34., 35., 36. přijaty beze změny ve schůzi IV.

Par. 37. přijat se změnou na počátku: Sbor poskytuje svým členům péči duchovenskou ve věcech nábožensko-mravních a všecky služby církevní.

V druhém odstavci tohoto paragrafu beze změny přijaty pouze prvé tři řádky. Další znění přijato jednomyslně takto: mají dle své možnosti a darů svých spolupracovati v církvi své a přispívati i hmotně na udržování sboru, kde bydlí, i celé církve dle obecných a sborových ustanovení v poměru ku jmění svému a příj-

mům svým. Z nemovitého jmění jsou povinni příspěvkem též ve sboru, kde jmění to se nachází.

Par. 38. přijato prvních 5 řádků beze změny.

K návrhu rady Vilima, poslední 3 řádky 1. odstavce paragrafu 38. zní:

Nově přijatí mohou nabýti práva volebního po uplynutí jednoho roku počítajíc od jejich přijetí, ale staršovstvo může lhůtu tuto v jednotlivých případech zkrátiti.

Přijato.

Odstavec 2. zní: Faráři, správcové farního úřadu, diakoni, jáhnové, církevní učitelé atd.

Ostatní odstavce přijaty beze změny jednomyslně.

Par. 39. až 43. přijaty beze změny jednomyslně.

Par. 44. Za první větu se vsune věta: Volitelni do staršovstva jsou všichni hlasovní údové sboru, kteří dokončili 26. rok věku. Členy presbyterstva nemohou býti manžel a manželka, rodiče a děti, bratři a sestry, tchán a tchyně, zeť aneb snacha. Dispens od příbuzenstva může na zvláštní odůvodněnou žádost udělití seniorátní výbor.

Par. 45.—50. přijaty beze změny.

V par. 51. usneseno dvoutřetinovou většinou vynechatí, „ve jménu a z povolání atd.“

Par. 52. a 53. přijaty beze změny.

Par. 54. až 56. se přijímají beze změny.

Par. 57. Za první odstavec se vloží: „Výmínečně rozhodnutím synodního výboru mohou volitelnými k jáhenské službě býti prohlášeni ti, kteří nebyli k této službě odborně připraveni, avšak, kteří nejméně 4 roky dobrovolně v církvi vypomáhali učním i působením mezi mládeží školní i dospívající a kteří po předložení vysvědčení o své činnosti od příslušného faráře a seniora vykonali zkoušku před příslušnou komisí synodním výborem ustanovenou.“

Přijato.

K par. 57. II. odst. referuje v VI. schůzi br. Hájek. Mluví Repa, Dr. Boháč, Dr. Žilka, Prudký, Dr. Kozák, Čech, Bednář, Bubela, Dr. Císař, Dr. Hrejsa, senior Nešpor, Strnad, Vilím, Souček, Čapek.

Usnesena tato změna: V první větě místo ke zkoušce „k nové zkoušce“ a pokračování s vynecháním „kandidátů bohosloví“, „před komisí . . . až za vikáře“. Vynechá se od slova „a také“ až do „před jmenovavou komisí“.

V poslední větě se vynechají slova: „a správcích farního úřadu“.

Par. 58., 59., 60. se přijímají ve schůzi VI. beze změny.

V par. 61. se vloží za slovo vikáři „definitivní učitelé“.

Par. 62., 63. odst. 1. se přijímají beze změny.

V 2. odstavci par. 63. se škrtnají slova „nehledíc k poplatkům — právo“.

Místo toho se vkládá: „Poplatky štolové, pokud měl na ně právo farář, náleží administratorovi“.

V par. 64. se vloží slovo „zastupovaný“ ke slovu sbor.

Par. 65., 66. se přijímají beze změny.

V par. 67. 2. místo senior zní: seniorátní.

Par. 68., 69., 70., 71. beze změny přijaty.

Par. 72. místo par. 68. má být par. 67.

Par. 73. přijat s dodatkem v 2. odstavci: „k nahlédnutí v sídle farního úřadu“.

Ve 4. odstavci odpadnou slova: od „súčastní-li se“ — do „se provede“.

Par. 74. a 75. přijaty beze změny.

Par. 76. přijat se změnou: v 2. odstavci se škrtně poslední věta „listina“ až „předchůdce“.

Par. 77. přijat beze změny.

Par. 78. přijat beze změny.

Par. 79. přijat se změnou: dodatek k D) Člen synodního výboru může být volen za člena seniorátního konventu. Návrh synodního výboru byl škrtnut. Místo slova „emeritovaní“ se dá „ve výslužbě“.

Ve schůzi VII. byl par. 80. přijat se změnou stylistickou: „Senior před každým shromážděním — poslanců, svolává konvent — jednání“.

3. odstavec: Senior zahajuje a řídí konvent; kdyby nemohl, seniorátní kurátor.

4. odstavec vynechá se: „pochybnostech, vzniklých stran“, takže odstavec zní: „usnází se o platnosti voleb, omluvách členů, kteří se nedostavili, a o povolání náhradníků“.

Par. 81. v odstavci 1. se vloží za slovo staršovstev „zpráv různých seniorátních odborů, jakož i svých visitací“.

V odstavci 3. 1. řádka „staršovstev“.

V odstavci 4. místo „pakli“, „jestliže“.

Jinak bod 1—13 přijat.

Odstavec 14 zní: Voliti poslance do synodu ze svých členů.

Par. 82. přijat beze změny, pouze stylisticky se opraví odkázati jednomu neb více odborům.

Par. 83. škrtně se nahlédnutí a místo „sděli“, „oznámí“.

Par. 84. se doplní v 2. a 3. řádce: „církevních učitelů, učitelů náboženství a církevních pracovníků vůbec a svolává je i předsedá jim senior“.

Par. 85., odstavec 3.: „zastupuje seniora, když by toho bylo potřeba“.

V par. 86., odst. 15. místo v příčině zřízení „o zřízení“.

Bod 14. zní: Podávati dobrozdání o změnách ve složení sborů a zrušení nebo spojení jich, pak dobrozdání a návrhy

o tvoření sborů nových, zřizovati kazatelské stanice, v případě par. 30. odst. 1. poslední věta.

Par. 87. Senior: Odstavec 1. přijat až po slova „volitelnost jeho za seniora pomiji“ a připojen dodatek: „kdo dovršil 70. rok věku svého, přestává býtí seniorem“.

Par. 87., odst. 2. beze změny přijat.

Par. 87., odst. 3. škrtně se „zajde-li až ... překážka“.

V řádce třetí téhož odstavce místo запиše zní: sepíše.

Par. 88. první odstavec vynechává se na 3 řádce „stávati“.

Druhý odstavec téhož paragrafu se škrťá a na jeho místo upravený návrh synodního výboru se přijímá takto: „Seniorátní shromáždění může se usnésti, že má býtí seniorovi dán vikář. Toto usnesení potřebuje schválení synodního výboru. V tom případě volí jej seniorátní výbor a o plat se stará seniorát a synodní výbor“.

Par. 89., 2. odst. 2. částka se škrťá „školní“.

1. odstavec, 4 řádka zní: „učitelů a jiných církevních pracovníků“.

První věta tohoto odstavce má znítí vůbec:

1. Uváděti faráře a vikáře v jejich úřad, dohlížeti k působení atd. — další beze změny.

Ref. far. Řepa navrhuje v IX. schůzi jménem II. komise, aby všude bylo škrtnuto při slovu „synod“ slovo „generální“. Přijato.

Par. 90: Far. Řepa referuje o slovech moderátor, biskup, předseda synodního výboru. Komise se přiklonila ke jménu „synodní senior“.

Ref. Kavka navrhuje, aby se předseda synodního výboru nazýval „českobratrský biskup“. Návrh nepřijat.

Prof. Zilka navrhuje, aby se předseda nazýval seniorem, dosavadní senioři pak „conseniores“.

Usneseno, aby se předseda synodního výboru nazýval senior, zástupce jeho náměstek seniorův, dřívější senior konsenior a dřívější konsenior „náměstek konseniorův“ a jeho zástupce „II. náměstek konseniorův“.

Par. 91.: Komise navrhuje přijetí jeho beze změny s příslušnými změnami slovními. Prof. Skalský navrhuje, aby Husova fakulta měla zástupce v synodě nebo aspoň aby měla poradní hlas, far. Řepa se jménem komise k návrhu přizpůsobuje. Návrh prof. Skalského, aby Husova fakulta byla zastoupěna na synodu řádným zástupcem, se přijímá.

Rovněž se přijímá návrh br. učitele Vejnara, aby na synodu byli zastoupeni i učitelé církevních středních škol nejstarším ředitelem a jeden zástupce církevních obecních škol, volený z definitivních učitelů dotyčných škol, pokud neklesne počet škol pod tři.

Br. Vilím navrhuje, „aby byli do synodu voleni po dvou starších a dvou farářích z každého seniorátu dle zvláštního návrhu seniorátních výborů na základě listin kandidátních“.

Far. Čapek navrhuje, aby poslanci na synod voleni byli ve shromážděních sborových (minoritní votum české reformované superintendence).

Far. Prudký navrhuje, aby poslanci synodu byli všichni faráři a zástupci každého sboru.

Far. Žilka se přizpůsobuje návrhu Prudkého a navrhuje, aby shromáždění sborové volili do synodu tolik zástupců, kolik je farářů.

Návrh Vilímův nepřijat.

Návrh Žilkův nepřijat.

Přijat par. 91. podle předlohy s citovaným doplňkem prof. Skalského a učitele Vejnara.

Par. 92. přijat beze změny.

Par. 93. Komise navrhuje, aby synod byl svoláván každý druhý rok. Návrh komise přijat, jinak paragraf tento přijat beze změny.

Par. 94. Bod 1. přijat beze změny.

Bod 2. přijat s doplněním: „pečovati o církevní a náboženský život“.

Bod 3. až 8. přijat beze změny.

Na návrh komise usneseno, aby byl vsunut za 8. bod bod nový: „projednávatí význačné otázky církevního a náboženského života ve veřejných shromážděních“.

Bod 9. a 10. přijaty beze změny.

Par. 95. přijat beze změny.

Na návrh Dra Svobody přijat nový paragraf 96. tohoto znění: „Synoda může i nečleny synody pozvatí k účasti na jednání s hlasem poradním“.

Par. 96. přijat se změnou slovní: snacha místo nevěsta.

Dr. Boháč navrhuje, aby senior byl volen na dvě léta od synody k synodě a aby synod zvolil generálního tajemníka jako přednostu kanceláře na doživotí, návrh svůj pak odvolává po debatě.

Par. 97. přijat beze změny, rovněž původní znění paragrafů 98. a 99.

Synod usnáší se o paragrafu 99. círk. zřízení (dodatku):

„Seniorovi přísluší po čas jeho úřadování funkční plat 12.000 K, členům synodního výboru 3000 K ročně. Kdyby náměstek po delší čas zastupoval plně seniora, přísluší mu za ten čas připadající obnos platu seniorova, aniž by senior o to byl zkrácen. Seniorovu vikáři přísluší plat dle schematu Ústřední pokladny. Náhrady za vykonané cesty úřední určuje synodní výbor.“

V paragrafu 100. bodu 8. navrhuje komise dodatek: „uznanými církevními organisacemi“. Přijato.

V paragrafu 100. odst. 14. návrh komise zní: „Zříditi ústřední kancelář církevní, jmenovati úředníky a sluhy její, navrhovati a

prozatím i ustanoviti platy jejich; senior má nárok na vikáře, kterého volí synodní výbor v dohodě se staršovstvem sboru seniorova. Platí jej synodní výbor." Přijato.

V paragrafu 100. za bod 16. navrhuje komise doplněk: „Předkládati k projednávání význačné otázky církevního a náboženského života ve veřejných shromážděních." Přijato. Jinak přijat paragraf 100. beze změny.

Usneseno v par. 101. bodu 3. škrtnout „seniory", v bodu 8. škrtnouti: „kdyby jej nějaká překážka zašla". Jinak znění přijato.

Jménem komise navrhuje br. Vejnar, aby celý oddíl VI. — §§ 102.—109. — byl přijat dle návrhu až na paragraf 106., kde v řádce čtvrté místo 45 dní má zniti 30 dní.

Par. 106. zní: Potvrzení učitelů na obecných a občanských školách církevních děje se od seniorátního výboru po dorozumění se s dotyčným školním úřadem státním. Prohlásí-li tento, že není žádné námitky proti potvrzení aneb nedojde-li do 30 dní po dodání sdělení žádná odpověď, tehdy může se potvrzení vysloviti.

Návrh se přijímá.

Paragrafy 111., 112. a 113. přijaty beze změny, par. 114. se stylistickou opravou: „náklady vzešlé s disciplinárním jednáním". Paragrafy 115. a 116. přijaty beze změny. Par. 117. přijat se stylistickou opravou v odstavci 1. „vynaložení jejího".

b) Jednání o návrhu přechodných ustanovení.

Ve schůzi X. byl projednán návrh přechodných ustanovení a učiněna tato usnesení:

Bod 1. a 2. se přijímají beze změny.

K bodu 3. navrhuje super. Dr. Císař:

„Superintendentu moravskému jakožto jedinému, jemuž zrušením superintendenty újma se stane, zůstane jeho funkční příplatek 7200 K, jež synodní výbor opatřovati bude povinen, bude-li zmíněný superintendent za to žádati."

Návrh tento nepřijíat.

Přijímá se návrh komise:

„Odstupujícím superintendentům zůstává titul jejich a bude jim jejich dosavadní funkční plat případně i pense vypláceny ze státní dotace neb z ústřední pokladny, pokud o to budou žádati. Odstupujícím seniorům náleží funkční plat do doby potvrzení jejich nástupců a superint. a seniorátním vikářům, pokud by trvala dosavadní činnost jejich."

Odstavec 4. a 5. se přijímají beze změny.

V odstavci 6. navrhuje komise toto zkrácení: „Dosavadní senioráty pominou a na jejich místa nastoupí senioráty jiné dle nového rozhraničení, jakmile senioráty budou ustaveny a dotyčná usnesení nových senior. konventů budou potvrzena. Tím

pomine také i úřední působnost dosavadních seniorů i seniorátních výborů“.

Návrh tento se přijímá.

Odstavec 7. navrhuje komise v znění:

„Nové senioráty ustaveny budou tak, že pro každý z nich ustanoví synodní výbor, jež k tomu synod zmocňuje, ihned po potvrzení církevního zřízení trojčlenný výbor, jehož úkolem bude dotýčný seniorátní konvent svolati, předlohy jeho připravit a zahájit konvent tento, jemuž předsedati bude jeden z trojčlenného výboru, jím samým vyvolený.“

Návrh ten byl přijat.

Druhá část odstavce 7. přijata ve znění:

„Konvent tento vykoná nejprve volby konseniora a seniorátního výboru a učiní potřebná rozhodnutí ohledně likvidace a o naskytnuvších se jiných věcech seniorátních. Všecky konventy budou konány v týž den, který určí synodní výbor.“

Odstavec 8. přijat ve znění: „Jměni bývalých seniorátů rozdělí se mezi senioráty nové dle kvoty, kterouž participovaly sbory na společném majetku ve svazcích dřívějších. Směrodatným činitelem při tom jest počet duší. Fondy, jichž rozdělení nebylo možné, přejdou do správy toho seniorátu, k němuž připojeno bylo nejvíce sborů ze svazku dřívějšího, leč by dotýčné senioráty jinak rozhodly. Likvidace budiž provedena do tří měsíců po ustavení nových seniorátů. Kdyby v této příčině nastaly spory, učiní právoplatné rozhodnutí synodní výbor.“

Paragraf 9. přijat beze změny.

Při přijetí bylo konstatováno: „Třeba však připomenouti, že nesmí býti vyvozována analogie z volby synodního výboru, která se předem vykonala. Všecky ostatní volby budou dle nového církv. zřízení po schválení jeho.“

Odstavec b) přijat beze změny.

Odstavec c): komise před přijetím jeho navrhuje resoluci, která byla již synodem přijata a vyjádřuje díky synodnímu výboru a zvláště jeho předsedovi za jejich činnost.

Znění odstavce c) se přijímá dle návrhu beze změny.

Odstavec d) přijat beze změny s dodatkem týkajícím se výloh usnešeným synodem o cestném a dietách synodálů.

c) Rozdělení seniorátů.

O návrhu na rozdělení seniorátů referoval ve schůzi X. jménem komise VII. far. Bednář.

Přijímá se toto rozhraničení seniorátů:

I. Seniorát pražský: Praha (Kliment a Salvátor), Král. Vinohrady, Žižkov, Kladno, Kšely, Libšice, Plzeň, Rybníky, Soběhrdy, Škvorec;

II. seniorát podřipský: Krábsice, Libkovic, Lečice, Libiš, Louny, Kovánek, Mělník, Nebužely, Vtelno, Vysoká, Roudnice;

III. seniorát poděbradský: Poděbrady, Nymburk, Hořátev, Lysá, Chleby, Bošín, Velenice, Opolany, Libice, Ml. Boleslav;

IV. seniorát královéhradecký: Hradec Králové, Černilov, Třebechovice, Klášter, Sonov, Bohuslavice, Hronov, Semonice, Libštát, Valterice, Křižlice, Jilemnice;

V. seniorát čáslavský: Čáslav, Kolín, Velim, Pecky, Chvalětice, Trnávka, Libenice, Přelouč, Semtěš, Kutná Hora, Opatovice, Vilímov;

VI. seniorát chrudimský: Chrudim, Dvakačovice, Hradiště, Pardubice, Bukovka, Lozice, Chocně, Džbánov, Sloupnice, Bučina, Čermná, (Vysoké Mýto, Litomyšl);

VII. seniorát poličský: Proseč, Krouna, Ranná, Svratouch, Borová, Polička, Telcí, Pustá Rybná;

VIII. seniorát německo-brodský: Horní Dubenky, Velká Lhota (dolní a horní), Jindřichův Hradec, Opatov, Strměchy, Humpolec, Moravec, Sázava, Horní Krupá, Krucemburk;

IX. seniorát novoměstský: Nové Město, Německé, Daňkovice, Jimramov, Veselí, Rovečín, Olešnice, Prosetín;

X. seniorát brněnský: Brno, Heršpice, Nosislav, Klobouky, Nikolčice, Hustopeč, Miroslav, Vanovice, Hor. Vilímovice, Třebíč, Javorník, Velká Vrbka;

XI. seniorát vsetínský: Vsetín (horní a dolní), Hovězí, Jablunka, Ratiboř, Zádveřice, Jasená, Pozděchov, Hoštálková, Přžno, Liptál;

XII. seniorát moravsko-slezský: Olomouc, Svěbohov, Prusinovice, Rusava, Val. Meziříčí, Střítež, Hrubá Lhota, Rouška, Hodslavice, Štramberk, Staré Hamry, Frýdek a Mor. Ostrava.

V. Jednání

o záležitostech odboru pro stanovy a řády.

Ve své IV. schůzi jednal synod o předmětech přidělených odboru pro stanovy a řády.

Usnesen a přijat byl návrh pro diasporní sbor farní s pouhou změnou v odstavci 2. paragrafu 4., kde se vsune před slova „jednu čtvrtinu“ slovo „nejméně“.

Návrh disciplinárního řádu přijat beze změny.

Řád jednací pro synod se přijímá s touto změnou: V paragrafu 11. poslední dvě věty budou zníti: „Předseda spolu-hlasuje. Při rovnosti hlasů návrh padá.“ Kromě toho se opravuje chyba tisku v tomto paragrafu. Místo předkládajíc má státi správně předpokládajíc.

Řád pro diasporní kazatele ve východní Moravě se srovná s přijatým řádem pro diasporu a akkomoduje se a přijme synodem.

VI. Jednání o záležitostech, týkajících se výchovy a školství.

a) Studijní a zkušební řád
pro bohoslovce českobratrské církve evangelické.

Návrh studijního a zkušebního řádu pro bohoslovce českobratrské církve evangelické projednán byl ve schůzi X.

Par. 1. se přijímá ve znění:

„Ti, kteří byli ustanoveni v českobratrské církvi evangelické za vikáře nebo faráře, musí kromě způsobilosti mravní a náboženské

a) prokázati, že vykonali s prospěchem maturitní zkoušku na některé střední škole,

b) přihlásiti se osobně u příslušného konsenióra při začátku studií bohosloveckých a oznamovati jemu místo svých studií a svého pobytu,

c) nezměněně.

Par. 2. Má-li kdo býti připuštěn ke zkoušce vědecké, musí prokázati:

a) nezměněně,

b) že poslouchal na těchto fakultách vždy nejméně 10 hodin týdně přednášky.

Doporučují se následující přednášky:

1. uvedení do bohosloveckého studia (bohosloveckou encyklopedií);

2. věda starozákonní — úvod a archeologie a exegese starozákonní a biblická theologie,

3. věda novozákonní — úvod a exegese a biblická theologie,

4., 5. a 6. nezměněně,

7. katechetika, homiletika, nauka o péči pastýřské, nauka o kultu, církevní právo, diakonika,

8. cvičení seminární.

c) Kromě těchto předmětů prokázati musí také, že na fakultě filosofické poslouchal nejméně dvě přednášky z těchto předmětů, které se bohosloví dotýkají, jako jsou dějiny filosofie, metafysika, všeobecná psychologie, paedagogika, dějiny literatury, zvláště české a zejména sociologie.

Par. 3. beze změny.

Par. 4. První odstavec beze změny.

Za první odstavec se vloží dodatek:

„Tato ustanovení nevztahují se na posluchače, kteří před fakultní komisí neobstáli.“

Odstavec druhý beze změny.

Par. 5., 6., 7., 8., 9., 10. beze změny.

b) Projev o zřízení Husovy bohoslovecké fakulty.

O zřízení Husovy evangelické fakulty usnází se synod k návrhu faráře Bednáře takto:

• „Generální synod s radostí vítá zřízení Husovy fakulty v Praze, pozdravuje celý její profesorský sbor s přáním hojného požehnání pro jeho činnost. Současně vyslovuje díky všem, kteří se o zřízení fakulty přičinili, zvláště senátorovi bratru Dru Herbenovi a prof. Dru Marešovi.“

c) Řád pro zkoušku a výchovu jáhnů.

Ve schůzi X. projednán byl návrh řádu pro zkoušku a výchovu jáhnů.

Přijímá se par. 1. a 2. beze změny.

Paragraf 3. odstavce 1., 2. a 3. se přijímají beze změny.

Odstavec čtvrtý paragrafu 3. zní:

„Když by někdo vykázal se vysvědčením o zkoušce jáhenské, vykonané v cizině, může synodní výbor zkoušku dalšímu prominouti vůbec a jej ke kolokviu k příslušnému kon-senioru poukázati.“

Par. 4. přijat beze změny.

Paragraf 5. zní: „Jestliže by jáhen působil úspěšně nejméně pět let, dosáhl třicátého roku věku svého, prokázal dostatečné vzdělání všeobecné buď vysvědčením ze střední školy aneb zvláštní zkouškou, je-li příznivé dobrozdání o něm od příslušného staršovstva a konseniora, může býti připuštěn ke zkoušce druhé. Zkouška ta koná se před komisí synodním výborem pro zkoušení kandidátů bohosloví ustanovenou vztahuje se i na theoretické i praktické znalosti všech hlavních předmětů bohosloveckých. Jest písemní a ústní. Domácí zkouška jest: 1. kázání, 2. práce z církevních dějin, 3. práce o nějakém thematic z theologie systematické nebo praktické. Klausurní zkouška písemní bude dána z takového předmětu, kteréhož domácí práce se netýkala. Zkouška písemní i ústní má prokázati dostatečné vzdělání v bohoslovecké vědě až na známost původních jazyků biblických. Po zkoušce této, s prospěchem vykonané, může býti dotyčnému vydán dekret volitelnosti za vikáře.“

Paragrafy 6., 7. a 8. přijaty beze změny.

Paragraf 9. zní: „Výchovu jáhenskou řídí zvláštní sedmičlenné synodním výborem zvolené kuratorium.“

Předseda jeho řídí činnost výboru, jednatel činí potřebné zápisy a má na péči atd. beze změny.

Paragraf 10. i s odstavci a) až d) beze změny.

e) zní: sdělení, čím může uchazeč na výlohy svého vzdělání přispívati.

O přijetí neb nepřijetí uchazečů rozhoduje kuratorium, jakož i o tom, co by chovanci si opatřiti měli pro své ubytování.

Paragrafy 11. a 12. přijaty beze změny.

d) Čáslavský učitelský seminář.

K pilnému návrhu Dra Kozáka a soudruhů vyslechl synod ve své IX. schůzi zprávu Dra Kozáka o stavu postátnovací akce učitelského ústavu čáslavského a učinil tato usnesení:

„Synodnímu výboru a správě superintendence české se ukládá, aby bez prodlení vešly ve vyjednávání se zemskou školní radou a ministerstvem školství a národní osvěty za účelem dokončení vyjednávání o uzavření smlouvy, týkající se postátnění učitelského ústavu čáslavského.“

Dále usneseno k návrhu Dra Kozáka:

„Generální synod se usnáší na tom: nájemného, které platiti bude vyučovací správa z nové budovy učitelského ústavu čáslavského, budiž použito: 1. k doplnění služného učitelskému sboru za rok 1920. po případě aspoň od 1. září 1920, tak aby se rovnalo služnému odborných učitelů na školách měšťanských; 2. k placení pensí osobám o učitelský ústav čáslavský zasloužilým a vdovám po nich; 3. na placení daní, přírážek a jiných jakýchkoliv dávek z nájemného; 4. výlohy, spojené se sepsáním a intabulováním smlouvy anebo jiné jakékoliv vydání, sem se odnášející.“

K návrhu Dra Kozáka usneseno:

„Generální synod zmocňuje Dra Kozáka, aby v termínech ve smlouvě stanovených vybíral nájemné z budovy učitelského ústavu čáslavského a řádně je vyúčtoval a účty synodnímu výboru předkládal.“

Konečně přijat návrh Dra Kozáka:

„Správa čísla domu 139 v Čáslavi (budovy starého učitelského ústavu v Čáslavi) svěřuje se presbyterstvu českobratrského sboru čáslavského, které o příjmech a vydáních povede zvláštní účty, které současně s církevními účty sboru čáslavského bude předkládati církevním úřadům.“

e) Projev k českému učitelstvu.

K návrhu referenta bratra Vejnarů přijata tato řešení:

„Českobratrská církev evangelická cítí se přímou dědičkou odkazu Jednoty Českobratrské. Uskutečnila již přání Komenického sloužití Bohu jedním ramenem. Usiluje dále o mládež lepší vedení a má za to, že jediným podkladem morálky mohou být myšlenky evangelia Kristova. Evangelická církev vždy svými význačnými členy usilovala o to, aby pravda Boží byla šířena a lež potírána. Raduje se, když učitelstvo nastupuje lepší cesty k ozdravení národa, než při tom těžce nese, že církev českobratrská není odlišována od církve římské. Není tedy po jejím názoru správné, když okresní organizace učitelské vybízejí evangelické členy k výstupu z církve a brání jim vyučovati dosud zavedenému náboženství. Končí napomenutím evangelia Kristova: „Abyste trhající koutky nevytrhali spolu pšenici.“

Resoluce bude zaslána synodním výborem Ústřednímu spolku Jednot učitelských v Čechách.

f) Dějeprava faráře Čapka.

K návrhu faráře Bednáře jako referenta III. komise doporučuje synod sborům k používání dějepravu Stan. Čapka, na zvláštní vyzvání sepsanou.

VII. Jednání o záležitostech hospodářských.

a) Církevní ústřední pokladna.

V V. schůzi jednáno bylo o církevní ústřední pokladně a za referátu Dra Svobody učiněna byla tato usnesení:

Par. 1 a) se přijímá beze změny.

Par. 1 b) se škrtá.

Br. Vejnar navrhuje k par. 1 c) doplněk: služné farářů, vikářů, učitelů církevních škol. Návrh se přijímá.

Většinou hlasů přijat návrh sup. Dra Hrejsy na znění par. 1 c): „doplňovati, pokud nejvýše možno, služné farářů, vikářů, učitelů církevních škol atd.“

Par 2. přijat se stylistickou opravou místo tvoří „plynou“.

Par. 3., 4. přijaty beze změny.

Potom jednáno o pravidlech pro repartici příspěvků do církevní pokladny.

Odstavec 1. se přijímá s vložkou: svědomitě oznámí a . . . poplatných členů.

Par. 2. přijat beze změny, par. 3. s doplňkem „učitelských“.

O době služební a platech usneseno:

čl. a) přijat s dodatkem: Služba v církvi před ordinací prokázaně ztrávená může býti synodním výborem vpočítána do doby služební.

čl. b) nezměněně přijat.

Přijata resoluce faráře Nešpora: Všem farářům a učitelům, kteří byli za války v službě církevní činní, čítá se do pense a postupu každý ve službě církevní za války ztrávený rok za 18 měsíců.

Minimální požitky budtež do příštího synodu tyto:

1—7 beze změny přijato.

K bodu 6 se synod usnáší: Příspěvek na nezaopatřené dítky do 10 let 300 Kč a nad 10 let 600 Kč do 21 let nebo dřívějšího zaopatření, u studujících do 24 let.

V bodu 8: vikáře a církevní učitele definitivní —

V bodu 8. místo 400 Kč zní 800 Kč.

Odst. 9 až 12 beze změny.

Oddíl „Funkční platy“ se přijímá beze změny.

Na straně 43. odstavec 2. řádek 2. shora se vloží: návrh k rozhodnutí na konvent.

Ostatní přijato beze změny.

Farář Řepa navrhuje resoluci:

Synod ukládá synodnímu výboru, aby vypočetl sborům, kolik by faráři mohly dát a kdyby nedaly, se sumou touto při udělení paušálu jako vyplácenou počítal.

Resoluce se přijímá.

b) Nemocenská pokladna.

Farář Miler navrhuje resoluci:

Synod se usnáší: „Návrh o nemocenské pokladně vrátí se, aby farářský spolek dále uvažoval o zřízení podpůrné pokladny nemocenské, k níž přistoupení bylo by dobrovolné. Sbory by nesly náklad vypočtený.“

Resoluce se přijímá.

c) Pensijní ústavy.

K návrhu faráře Milera usnesena dále resoluce:

„Synod se usnáší, aby členové, faráři i sbory do bývalého rakouského pensijního ústavu platili po Kč 100.— ročně všichni bez rozdílu.

Synod vyslovuje se, aby byl zřízen jednotný samostatný církevní ústav pensijní. Všecky dosavadní podružné pensijní ústavy buďtež likvidovány a jejich jmění spolu s částí likvidační massy vídeňského fondu, již se nám dostane, budiž odevzdáno tomuto novému pensijnímu ústavu.“

Tento ústav byl by společný pro duchovní i učitele a jejich vdovy a sirotky.

K tomu cíli se volí hned tříčlenná komise, která provede likvidaci dosavadních podružných pensijních ústavů a vypracuje stanovy jednotného pensijního ústavu. Komisi tvoří bři Dr. Král, kurátor Kavka a farář Miler.

Vydání části likvidační massy vídeňského fondu pensijního provede synodní výbor.

Vypracované stanovy předloží komise synodnímu výboru ke schválení a uvedení pokladny v život.

Komisi se ukládá, aby svou práci provedla s urychlením. Při stanovení výměry pensí budiž pokud možno přihlíženo k tomu, aby pense byly ve stanovách určeny pevnými číslicemi.“

d) Fondy.

Farář Miler navrhuje resoluci:

„Fondy superintendenci odevzdají se ve správu synodního výboru s tím uložením, aby výnosu jejich bylo užíváno dle původního určení dárců.

Fondy seniorátní přenechají se seniorátům. Kde sbory budou přemístěny dle nového přeskupení, tam dle počtu duší dotyčných sborů přemístěných budou fondy rozděleny. Sborům, které mají

své fondy, mají býti fondy ty ponechány ku krytí potřeb vlastních."

Návrhy tyto byly přijaty.

e) Husův Dům v Hradci Králové.

O budově Husova Domu v Hradci Králové bere synod zprávu na vědomí a ukládá synodnímu výboru, aby další pro převzetí domu toho v majetek celé církve zařídil.

f) Podpora.

Usneseno, aby bylo pomozeno br. Viktoru Pilečkovi z Hodslavic a aby bylo v záležitosti jeho dopsáno vídeňské církevní radě.

VIII. Jednání o návrzích odborů pro záležitosti smíšené.

a) Směrnice budoucího poměru církve a státu

O směrnících poměru církve a státu, jak je vypracovala komise osmá, referoval farář Bednář ve schůzi VII.

Debata rozvinula se při bodu o vedení matrik. Usneseno hlasovati podle jmen o návrhu bratra Nováka na vynechání tohoto paragrafu. Při hlasování vyznělo 36 hlasů pro vynechání, 33 pro podržení jmenovaného paragrafu. Paragraf o matrikách byl tedy z resoluce navržené osmou komisí zamítnut.

Ostatní body návrhu komise spolu s memorandem o odškodnění církve Českobratrské evangelické za škody utržené protireformací byly přijaty.

Faráři Bednářovi k návrhu kurátora Kavky vysloven synodem za vypracování memoranda dík a memorandum se vydá tiskem.

Farář Bednář navrhuje jménem VIII. komise resoluci:

Synod s povděkem uznává úspěšné kroky synodního výboru za účelem změny interkonfessního zákona ze 25. května 1868 o přestupu dětí mezi 7. a 14. rokem věku.

Návrh se přijímá.

b) Církev a evangelická vojenská duchovenská správa.

Jednaje o poměru církve k vojenské duchovenské správě navrhuje zpravodaj odboru VII., farář Bednář, ve schůzi X.:

„Synod ukládá synodnímu výboru, aby učinil kroky pro přitělení vojenských duchovních k církevní organizaci a podřízení

jejich duchovenské činnosti nejvyšší církevní správě Českobratrské evang. a protestuje proti jednostranným vynesení Ministerstva Národní Obrany, která bez dohodnutí se se správou církevní vydána byla a týkají se funkcí nejen pro vojenské, nýbrž i civilní osoby (křtů, pohřbů, oddavek), poněvadž těmito ustanoveními porušuje se náboženská svoboda všech osob, které by měly podléhati vojenské správě a nesměly se státi členy církevních sborů Českobratrských a účastníti se v nich náboženského života."

Návrh se přijímá.

c) Stavby a církevní nemovitosti.

Synod jednáje o stavbách usnáší se po referátu faráře Bednáře na těchto resolucích:

"Synod doporučuje, aby všechny sbory dle nejvyšší možnosti podporovaly Jeronymovu Jednotu, která má na péči podporovati nové podniky církevní.

Synod varuje sbory, aby nikde nyní v době veliké drahoty stavební nepodnikaly staveb nákladných, které jsou nad síly jejich, spoléhající na pomoc cizí.

Doporučuje se, aby sbory ty hleděly získati místnosti stávající bohoslužebným účelům příhodné zvláště ve školách a domech obecních.

Synod má za to, že nebezpečí zabránění pozemků minulo, poněvadž zákonem bylo vázáno na lhůtu k přihlášení určenou a ta minula. Sbory mající pozemky nechť zachovávají tu opatrnost a nepronajímají pozemků těmž nájemci na dlouhou dobu."

Týž zpravodaj navrhuje:

"Synod žádá, aby oprávněným snahám po osamostatnění a obsazení jednotlivých míst nebylo bráněno a překáženo ani tam, kde není modliteben."

Návrh se přijímá.

IX. Jednání o řízení a stavu církve.

a) Synodní výbor.

Ve schůzi X. předčítal br. sen. Szalatnay za komisi osmou resoluci tohoto znění:

Synod vzdává vřelé díky členům dosavadního synodního výboru, zvláště předsedovi a ostatním funkcionářům, za všechnu obětavou práci a péči, kterou církvi a sborům v nových a všelijak nesnadných poměrech věnovali, a vyslovuje jim plné uznání."

K návrhu této resoluce připojuje jako referent komise VII. farář Bednář návrh resoluce:

"Generální synod vyslovuje synodnímu výboru vřelé díky za jeho pilnou práci, kterou vykonal za svého úřadování a která se zvláště zrcadlí v obsáhlé zprávě podané synodu. Při tom konstatuje, že ve lhůtě generálním sněmem r. 1918 stanovené nebylo možno všecka usnesení sněmu toho provést a uznává, že synodní výbor vykonal, co bylo za daných poměrů možno."

Zpravodaj Bednář navrhuje:

"Synod konstatuje, že úřadování synodního výboru v širším a užším výboru se jevilo za daných poměrů účelným a vhodným."

Resoluce tyto byly synodem přijaty jednomyslně a uznání a vděčnost synodnímu výboru projeveny povstáním.

Dále se schvaluje výsledek porady zástupců české a německé církve evangelické stran rozdělení paušálu.

b) Stav církve.

1. Povšechný stav. Bohoslužebné pokyny.

Zpravodaj Bednář navrhuje ve schůzi X.:

"Synod s radostí konstatuje zevní rozkvět církve, který se jeví v zakládání nových farních sborů, filiálek i stanic, a raduje se, že rozhraničení sborů dříve a. a. h. v. děje se v duchu bratrském."

K návrhu faráře Bednáře se usnáší synod na této resoluci:

"Synod lituje, že celá řada sborů je v nynější kritické době neobsazena a pokládá za nezbytné:

a) Aby českobratrské rodiny vysílaly více studentů na bohosloví,

b) aby členové bez bohosloveckého vzdělání, kteří cítí puzezení k práci církevní, byli vzděláni na jáhny a povoláni do církevní služby,

c) aby všichni bratři a sestry, jmenovitě starší sboru dle svých sil a schopností účastnili se práce v království Božím slovem i skutkem.

Synod žádá dále, aby komise zpěvníková své dílo, sestavení jednotného zpěvníku, urychlila.

Synod doporučuje, aby sbory při slavnostech užívaly bílých praporů s červeným kalichem, aby při bohoslužbách byl zaveden zpěv bratrského Otčenáše a aby zřízena byla agenda se zřetelem na události českoreformační."

2. Hnutí přestupové.

Náboženskému hnutí, jež zachvátilo národ, byla věnována slavnostní (VIII.) schůze 24. února 1921 večer.

Schůze zahájena po 7. hodině zpěvem Žalmu 100.

Modlitbu vykonal prof. Dr. Hrejsa a přečetl Mat. 5., 1—16.

Sen. S o u č e k oslovuje přítomné a připomíná význam tohoto večera. Radujeme se z toho, praví, že mnozí přicházejí mezi nás. Chceme je i sebe dnes povzbudit ku práci i bratrskému obcenství.

Farář B e d n á ř čte resoluci, týkající se přestoupilých z římskokatolické církve k církvi československé. Resoluce přijata jednomyslně v tomto znění:

Generální synod raduje se upřímně z toho, že tak mnozí rodáci naši, dosud příslušníci církve římské, hlásí se k církvi československé, církvi to otců svých, pozdravuje a vítá je bratrsky, jsa přesvědčen, že se k nám připojili nejen z odporu k římské církvi, jež byla od pěti set let největší škůdkyní našeho národa, nýbrž i z touhy žítí dle evangelia Kristova v náboženství a církvi lepší.

Generální synod jest si však při tom vědom, že připojením tak mnohých nových členů vznikl církvi naší zodpovědný a těžký úkol, totiž vzdělávati a vychovávati je v zásadách československých. Bude potřebl nových sborů, nových modliteben a zvláště většího počtu kazatelů, učitelů náboženství a větších hmotných prostředků. Proto synod klade na srdce a svědomí sborů a lidu československého, zvláště kazatelů, starších, ano i jednotlivých členů, aby si uvědomili velikou zodpovědnost, kterou doba tato jim ukládá. Očekáváme, že naši členové budou dávatí příklad ctného a bratrského života i ducha horlivého a že napnou všecky síly své, aby tak mnozí noví bratři došli aspoň částečně uspokojení svých náboženských potřeb, zejména, že kazatelé budou vpomáhati tam, kde vznikla nová neb rozšířena byla stará práce, že i jiní členové sboru přispívati budou svou spoluprací ke vzdělání rozmnožené církve Páně a že všichni, dle svých poměrů, poskytovatí budou potřebné hmotné prostředky k tomuto dílu a tak dokáží, že porozuměli veliké příležitosti této doby a jsou opravdoví milovníci své církve. Zvláště pak se vším důrazem vybízí synod studenty středoškolské i ty, kteří vliv na ně mají, totiž rodiče a učitele, aby mnozí se věnovali studiu bohosloví a povolání kazatelskému. Neboť jakož není větší a naléhavější potřeby pro lid český nežli potřeba náboženského vzdělání a výchova, tak nebylo dávno vhodnější a lepší příležitosti k tomu jako dnes. Nelze slibovati nikomu postavení hmotně výhodného, ale pro lidi, kteří milují lid náš a jsou nadšeni pro náboženství Kristovo, není vyššího a více povznášejícího povolání, jako jest toto."

Vikář M a c h o t k a podává zprávu o práci své na Plzeňsku a Domažlicku. Sociální demokracie na Rokycansku chce jíti s námi. S prací bylo započato hned po převratu, vlastně již 20. října 1918 schůzí konanou v Plzni. Na Domažlicku bylo začato 8. prosince 1918. Řečník se přesvědčil, že lid není nenáboženský. V Plzni v březnu 1919 získal 10 duší na Karlově. Dnes je v Plzni

6000 přistoupilých k nám, v okolí asi 7000. Vikář Otter zabral směr od Domažlic k Plzni mezi horníky.

Co máme nyní dělati? Přestat se dívat do minulosti, budovat v přítomnosti. Hlavní věc je víra naše. Nutno organisovat. Evangelisaci musí dělat celá evangelická církev. Nutno učinit stálý synodní výbor pro evangelisaci, jen ne v duchu byrokratickém.

Je třeba plánu, co budeme dělat. Nikoli frontální útok, ale průlom. Je třeba dělníků, zvláště schopných lidí, praktických. Tábor je náš program. Tisk náš je nedostatečný. Methody třeba vyzkoušet. Nutno se sejit a říci si své zkušenosti. Řečník začíná se Šesterem Komenského a vůbec se doporučuje s Komenským začít. Bude potřeba dále finančních prostředků, aby se evangelisace zahájila ve velkém slohu. Ze svých sil a ze svých peněz. Je čas milosti. Buď teď, nebo nikdy. Navrhuje, aby se realizovala hned nyní evangelisace českého národa. Nechť každý hned přispěje něčím na evangelisaci.

Br. Adámek z Nové Kdyně: Přestoupil r. 1916 z římskokatolické církve. Farář Dobiáš práci prohloubil. Musíme mu býti vděční. Je mnoho radosti, ale i starosti. Je třeba zvláště obstarávat vyučování náboženství.

Br. Bauer z Kouta: Ustavující schůze v Nové Kdyni se konala 18. prosince 1918, 6. ledna 1920 se konala členská schůze za přítomnosti 230 osob. Vzpominají návštěvy br. far. Křenka, který prorokuje, že západ český bude průkopníkem nového náboženského života. V červenci 1920 byl far. Hrejsa z Hradce Králové — ale nejvíce mají co děkovati za svůj vzrůst far. Dobiášovi. Končí díky jménem stanice všem pracovníkům duchovním.

Sestra Háchová z Domažlic: Na západě je silné hnutí náboženské na Domažlicku, nejen odpor proti Římu. Má některé stesky: není učitelů náboženství. Práli by si husitský kostel mít zpět. Jest již přes 350 českobratrských duší v Domažlicích.

Br. far. Dobiáš vzpomíná starých dob, kdy nebylo možno proti Římu říci ani slova. Když v Americe slyšeli první zprávy o hnutí na českém západě, rozhodli se, že nutno pracovat hned. Je třeba, aby se pracovníci z Ameriky zase vrátili. Synod nechť pošle stran tohoto nutného návratu memorandum do Ameriky. Na západě Čech prožíváme nové skutky apoštolů. Je to veliké dílo. Nutno i kazatele z jiných sborů vyslati na západ. Budou tím i staré sbory posíleny. Jest třeba dlíti na modlitbách. Tato doba se již nikdy nevrátí. Žijeme jako u vidění.

Br. Dr. Komorouš z Merklína přináší pozdrav od nových bratří Merklínských. Jejich historie je krátká. Br. vikář Otter přednášel roku 1920 o Husovi. Pak s velkým úspěchem o Bílé Hoře. Dne 20. listopadu 1920 byly konány první služby Boží. Účast byla ohromná, výsledek velice potěšitelný. Do polovice ledna 1920 bylo již přes 70 členů v Merklíně a založena kazatelská stanice. Dne 13. února přišel farář Dobiáš, který rozohnil

posluchače, takže přihlášky rostou, dnes je v Merklině 544 členů, mezi nimi 202 dítek vůbec a 129 dítek školních. Většina členů žije československy se zanícením.

Br. vikář Otter z Plzně uvádí některá fakta a případy z práce plzeňské. Hnutí jest takové, že neznáme, kolik členů máme. V Nepomuku se zapsali do sčítacích archů jako Čeští Bratři ještě před příchodem Ottrovým. V Mileči bezmála všichni se přihlásili jako Čeští Bratři. Sčítání na západě se považuje za volby. Jde o to, zachytit toto veliké hnutí. Řečník je srovnává s hnutím před 500 lety. Je to vanutí Ducha Božího. Končí výzvou: Přijďte, pomozte!

Br. J e h o v s k ý z Čisté líčí průběh věcí v Čisté. Dne 3. dubna se konal tábor na náměstí, kde mluvil farář žižkovský Lanštják. Dne 24. X. 1920 se konaly první služby Boží v Sokolovně. Nyní čítá sbor na 600 členů. Hnutí jde od zdola, inteligence se ho vzdaluje. Sbor žádá o kazatele a o subvenci na postavení modlitebny.

Br. farář Ř e p a čte báseň z „Venkova“, týkající se dnešního hnutí na Rakovnícku.

Br. farář Prudký z Olomouce mluví o hnutí na Moravě. Morava, zvláště Haná, byla země tmy. Jména helvet a lutrián byla postrachem. Řím se hodil pohodlné povaze hanácké. Zdálo se, že rok 1915 otřeše Římem, leč válka všechno hnutí, které se jevílo před válkou, uvedla v niveč. Ale dnes i duše hanáckého lidu začíná myslet. Do nedávna se utvořila velká československá církev se členy v Přerově, Kroměříži, Prostějově a Hranicích. Nutno jest život ukazovat. Nejhorší je mrtvý Český Bratr, který se neliší lepším životem od okolí.

Br. H l a d k ý, redaktor „Času“, mluví za přistouplé ze sboru žižkovského. Nerad mluví o citech. Na Žižkově se začíná žít nábožensky pěkně, hluboce. Tam je dělnická otevřenost, poctivost, upřímnost. Žižkovský sbor čítá dnes přes 6000 duší, nedávno jen 900. Přeje bratřím ze starých sborů, aby v takovýchto mladých sborech sami omládlí. Českému dělníku nutno ukázat, že je možno propast mezi náboženstvím a dnešní kulturou vyrovnat.

Br. vikář Š e d ý ze Svěbohova vyřizuje pozdrav ze severní Moravy. Naučil se aktivitě v Čechách. Na severní Moravě jest asi 600 přestupů. V Hrabové u Záhřeba je 400 duší. Na sev. Moravě je toto hnutí ryze národní, většinou přestupují Sokolové. Bude nutno opatřit stavbou budovy.

Br. učitel B e z d ě k z Hvozdnice u Davle mluví za vesnici Hvozdnici a okolí. Mnozí čekají, co mají činit. Naše činnost nesmí vypadati kostelně, nýbrž nábožensky. Inteligence se bojí náboženství, nevědouc, co to je. Vypravuje, jak si sám představuje činnost učitelovu v oblasti náboženské. Jest nutno jíti za Komenským a Masarykem. Na náboženském podkladě lze vykonati velice mnoho. Může říci ze své zkušenosti, že je daleko oblíbenější u lidí od té doby, co pracuje nábožensky.

K výzvě bratra Ad. Buriana z Prahy dává se v posledních minutách kolovati arch upisovací s příspěvky na práci evangelisační. Farář Bednář oznamuje první výsledky upisovací akce — přes 17.000 Kč od několika přítomných bratrů a sester.

Br. farář Sebesta z Pecek mluví o své práci evangelisační v tomto roce a vzpomíná vděčně Kostnické Jednoty, co koná.

Skončeno modlitbou faráře Alexandra Winklera a zpěvem písně Král věčný nás požehnej.

Se zřetelem na náboženské hnutí v českém národě usnesl se synod v X. schůzi své po referátě faráře Bednáře takto:

„Generální synod zřizuje dva evangelisační odbory, jeden pro Čechy, druhý pro Moravu a Slezsko a pověřuje je tímto úkolem:

1. míti v evidenci evangelisační práci ve svém obvodu, organisovati konání služeb Božích a přednášek na místech, kde není kazatelů aneb kde pro rozmnožení počtu členů dosavadní kazatelé a pomocníci nestačí; a to tak, že by vyzvaly sbory, kazatele i jiné pomocníky církevní, aby věnovali některé neděle neb svátky neb i jiné dny evangelisační návštěvě s kázáním neb přednáškou neb 3—4 týdny k pobytu v takových místech a potom učinili rozvrh všech těchto slíbených návštěv dle počtu a potřeby dotyčných míst pracovních, při čemž se doporučuje synodnímu výboru, aby na jednu takovou práci byl vyslán bratr Sabacký, t. č. kapitán Armády Spásy;

2. vysílati způsobilé kazatele i jiné bratry do sborů našich, aby je ve shromáždění informovali o činnosti evangelisační a jejich výsledcích a tak probuzovali zájem a lásku lidu česko-bratrského k této důležité práci;

3. sbíratí prostředky mezi sbory a členy našimi ke hrazení nákladu evangelisační práce a ku pomoci vznikajícím aneb rozmnoženým sborům, aby si mohly vystavěti potřebné budovy, povolati kazatele, zříditi samostatný nový sbor.

Odborům ponechává se svoboda, aby dle budoucí zkušenosti rozdělily se na sekce dle menších obvodů, po případě aby se dohodly s Jeronymovou Jednotou a Jednotou misijní o práci této a o hrazení jejího nákladu. Odbory podávají každoročně zprávu synodnímu výboru o své činnosti a o svém hospodářství (příjmech a vydáních) a prostřednictvím synodního výboru i generálnímu synodu. Mohou však žádat synodní výbor, aby práci jejich podepřel i hmotně i mravně. (Vypsání sbírky, doporučení, vybidnutí k součinnosti atd.)

Do každého odboru volí synod tři členy, kteří však mohou kooptovati i jiné bratry a sestry.

Za členy výborů těch volí synod pro Čechy Dra Boháče, faráře Jerie a Řepu, pro Moravu faráře Prudkého, Nagye z Vavovic a bratra Vilíma a pověřuje je nahoře uvedeným úkolem.“

Se zřetelem na možný návrat kazatelů z Ameriky usnáší se synod v X. schůzi k návrhu zpravodaje faráře Bednáře:

"Synod prohlašuje, že bratřím kazatelům, kteří by se z Ameriky k nám vrátili a práce duchovenské se ujali, dostane se příjmů jako ostatním duchovním Českobratrské církve."

X. Poměr církve Českobratrské evangelické k církvím jiným.

Přátelské city, jež byly projeveny synodu při jeho zahájení připisy bratří slovenské církve evang. a obcí československých, byly prohloubeny a manifestovány zvláštní slavnostní (III.) schůzí synodu konanou 22. února večer.

Schůze zahájena zpěvem žalmu 121.

Modlitbu, ve které zvláště bylo vzpomenuo zdraví presidenta Masaryka, vykonal far. Lic. Hájek. Pak přečten žalm 133.

Sen. Souček ukazuje na význam, který má tento večer pro naši církev a vítá hosty, na prvním místě zástupce slovenské církve evangelické, biskupa J. Jánoška a biskupa Zocha, prof. Hroňce, senátory Roháčka a Babku, zástupce kalvínské slovenské církve, br. Štundu Štěpána, zástupce Československé církve Zahradníka-Brodského, Dra Farského, Vaňka, Kučeru i zástupce církve methodistické p. Collyera.

Biskup Jánoška vzpomíná prvního ústavodárného sněmu evang. církve a. v. na Slovensku. Děkuje za lásku, za písemný pozdrav ke slovenské synodě a přeje naší synodě od Pána úplného zdaru a požehnání. Pak mluví o poměru slovenské církve k Českobratrské církvi. Slovenská církev stojí na základě nezměněné augsb. konfesse, ale považuje se za úda ekumenické církve křesťanské. V užším kruhu se považuje slovenská církev za historické, mravné těleso, které chce bezpodmínečnou rovnoprávnost a svobodu, chce pěstovat nej přátelštější styky s Československou církví evangelickou, jedním cítem a jednou snahou chce s námi jít v pěstování království Božího na zemi. Zdůrazňuje, abychom se vespolek milovali. Spolupráce naše je dána společnou minulostí (tradice husitské, českobratrské jsou živé na Slovensku dnes jako v době útlaku, bible kralická, písně, kancionály) i budoucími úlohami, zvláště bojem proti materialismu, mravní hnilobě. Je třeba shody, jednomyslnosti při práci. Slovenští evangelici nás budou podporovat a věří, že i my budeme slovenské evangeliky podporovat. Církev má být vyvolenou nevěstou Kristovou, a každý jednotlivec má růsti v toho, kterýž jest hlava, v Krista. Na konec zdůrazňuje samobytnost, samostatnost slovenské církve ev. a. v. Upozorňuje, aby netrpělivi nezasahovali do rad Božích a nepředbíhali dalšímu vývoji. Nelze vynutit sjednocení církve čbr. a slovenské. Dává Gamalielovu radu. Ne sjednocení, ale jednomyslnosti je nyní třeba. Řeč odměněna srdečným potleskem.

Sen. Souček děkuje za proslov Jánoškův.

Biskup Sam. Zoch: Poněvadž si chce odnésti od nás, co se týká našeho spasení i našeho Spasitele, musel přijíti, neboť jsme za jedno u víře. Vidí splnění se slova Písma: „Zbořil hradby dělicí na různu.“ Zbořil i nepřátelství. Jsme jedno národně, politicky. Jsme členy jedné rodiny slovanské. Dříve Slováci do Čech jíti nesměli. Jaké úkoly čekají nás v budoucnosti? Evang. církev nesleduje politických cílů. Ale evang. církev musí svou mocí mravně účinkovat na veřejné poměry. Čbr. a evang. církev musí řešit i otázku Slovenska. Slovenská otázka je otázka náboženská. Náboženský cit slovenský nesmí být urážen. Česko-bratrská církev je hlasatelkou, že národ Husův není národem nevěrců, že národ Husův má dáti čistou evangelickou víru. Zájezd Kostnické Jednoty na Slovensko byl dobrý. Obě církve mohou vykonati velikou službu pro sjednocení obou větví, české i slovenské. Ale k tomu není třeba tvořiti jednotné formy církevní, jak se to činí překotně politickými stranami. Vyznání víry české je augsb. vyznání víry. Ale vnější život český církevní je jiný než na Slovensku. Slováci jsou konservativní, chtějí mít i zpěvníky stejné formy. Před tímto lidem se musíme pokořit, neboť zachoval nám ducha minulosti. Je třeba častých styků. Kéž náš vývin směřuje k nehynoucím, Božím věcem!

Sen. Souček navazuje na slova obou biskupů a zdůrazňuje jednotu ducha, nikoliv forem.

Br. Štunda, zástupce kalvinských církví slovenských, asi 15.000 duší, se raduje, že je prvním mluvčím kalvinů slovenských. Tito nemají ničeho, jen důvěru, naději. Neslibuje ničeho, jen žádá. Kalvíni slovenští nejsou však hanbou slovenského světa. Kalvína žebráka neviděl, není kalvinského zbojníka. Kalvíni slovenští nemají slovenské bible, slovenských knih. Prosí, abychom byli dobrou matkou pro kalvinský lid slovenský.

Dr. Hrejsa navrhuje resoluci:

„Generální synod Českobratrské církve evang. vyslovuje svou upřímnou radost z toho, že po mnohých letech násilného rozloučení zase navázány byly mezi naší a slovenskou evangelickou církví bratrské styky. Blahopřeje srdečně k obnovenému samostatnému církevnímu životu církve slovenské a žádá jí vroucně, aby práce její v této nové době svobody byla bohatě požehnána. Církev naše u živém vědomí své souvislosti historické, národní, kulturní i náboženské s církví slovenskou silně pocituje potřebu, by obě církve nejen vytvořily, ale i pěstovaly pravidelné stálé styky mezi sebou k vůli vzájemné dohodě, pomoci a i obraně práce a zájmů evangelického křesťanství v našem státě a národě československém, zvláště aby byl zřízen společný výbor k projednávání společných záležitostí i všeho, co se týká společných zájmů. Synod děkuje bratřím z Kostnické Jednoty i jiným, kteří podnikli cestu na Slovensko a tam přispěli k bratrskému obecenství a děkuje slovenským bratřím a sestrám, že těmto bratřím vyšli s velikou láskou vstříc a jim umožnili vstup do domů i chrámů. Zvláště vzpomínáme přátelské činnosti bratří biskupů

Jánošky a Zocha. Srdečně zveme tamní bratry, aby zavítali do našich sborů k bratrskému obecenství.

Synod vzpomíná s živou účastí i hrstky Slováků kalvínských ve stolič templinské a užhorodské a ve smyslu přání bratří Slováků amerických je ochoten i s nimi v užší spojení vejíti a sloužiti i jim k mravnímu, osvětnému i národnímu probuzení. Proto ukládá synodnímu výboru, aby vešel v bližší jednání s tamními bratry zvláště prostřednictvím br. far. Prudkého, kterého synod pověřuje, aby tam jménem naší církve pozdravil bratry a byl jim všelijak nápomocen. Uznáváme i my spolu s bratry americkými velkou potřebu zřízení samostatného seniorátu a připojení jeho buď k evang. církvi a. v. na Slovensku aneb k naší Československé církvi. Vyslovujeme i naději, že naše Československá vláda uznávajíc nutnost úplného osamostatnění se tamních Slováků kalvínských od dosavadní církevní správy v Maďarsku toto navázání bližších styků podporovati bude a nad to těmto kalvínským Slovákům i svoji pomoc finanční, pokud je poskytována jiným církvím, neodepře, ale vzhledem k jich chudým poměrům jim v přiměřené výši poskytne."

Resoluce přijata jednomyslně.

Rev. C. T. Collyer, zástupce církve methodické (American Methodist Mission South) praví: Svět je malý. Ukazuje to na svých vztazích k rozmanitým dílům světovým. Nade vše je občanem království Božího. Jsme všichni bratří. Vzpomíná historických momentů, jak Wesley dostal podnět se styku s ochrannovskými bratřími. Methodická církev posílá jej jako svého delegáta a telegrafický pozdrav*) slibující církvi ústřední budovu. Řečník obešel 4krát kolem světa, všude našel methodisty při práci. Chtějí zabezpečiti ústřední budovu církevní pro kanceláře, naše i církvi slovenských, má to býti shromážděním všech protestantů v Československu. Jsme všichni spojeni bibli. Proto jménem církvi amerických podává předsedovi jeden výtisk bible. Methodisté chtějí sloužit našim církvím. Jest již 15 kolportérů v práci. Nechtějí budovati u nás novou církev, ale chtějí pomáhat, milovat, obejmout. Chtějí šířiti publikace náboženské. Ukazuje výtisk knížky Čs. vojin ve světle husit. Chtějí býti bratry služebníky.

Řeč odměněna potleskem. Sen. Souček děkuje.

Na návrh far. Řepy usneseno, aby do darované knihy bylo napsáno, kdy byla darována a aby při zahajování budoucích synodů z ní bylo čteno.

Rev. Jaroslav Dobiáš z Ameriky pozdravuje shromáždění jménem General Assembly presbyterní církve americké a evang. jednoty Československé v jihozápadní presbyterii. Vzpomíná americké církevní práce během války. Ale po válce je práce nejdůležitější. Církev Krista Ježíše musí pracovati více

*) We send our greetings and assurances of sympathy and of cooperation in all matters for the religious well being of Czechoslovakia. We are anxious to secure Central Building. Dr. Beauchomp.

nežli kdy před tím. Musíme viseti na Bohu v synovské důvěřivé modlitbě, obnoviti čisté slovo Boží, býti šafáři Kristových milostí, odpovědnými správci. Navrhuje, aby byl poslán delegát na generální shromáždění v Americe. (Potlesk.)

Far. Zahradník-Brodský jménem Československé církve:

Lituje, že po převratu politickém nedošlo také k samostatnosti náboženské. Pro budoucnost národa našeho je nutno, aby se stal husitským, českobratrským. Lid náš dnes nábožensky nemyslí, necítí, ničeho nezná. Teprve je nutno lid nábožensky vychovávat, dát mu bibli do rukou. Jsme jedno, jdeme všichni za jedním cílem, Kristem. Věří, že jednou učiníme konec zahraničním piklům, které pod rouškou náboženství podkopávají půdu našemu státu. Československá církev teprve buduje svůj chrám. Zve k poradám až přijede biskup Dositej. Čs. církev půjde cestou tolerance křesťanské. Prosí o pomoc, o upozornění, mravní přispění. Proti církvi římské jde církev čs. s holýma rukama, poněvadž toho žádá zájem národa a Kristus (Potlesk.).

Kazatel Vančura z Mladé Boleslavi, zástupce Jednoty Bratrské, uvítán sen. Součkem praví:

Ujišťuje upřímnou účastí. Raduje se z našich úspěchů, z pokroku království Božího v národě. Přeje k synodálním poradám, aby všechna usnesení měla pečeť Ducha sv. Učení a zřízení se nesmí státi svěrací kazajkou, musí býti podřízeno principu vývoje. Přeje, aby na širokém poli církevním bylo uskutečněno pravé bratrství v Kristu. V bratrství vidí Jednota Bratrská takřka třetí svátost. Jednota Bratrská miluje bratry německé i anglické. Prosí, měli zřetel k světové Jednotě Bratrské. V září 1919 ujednána úmluva Čbr. C. E. s Jednotou bratrskou o součinnosti a vzájemné podpoře v práci. Kéž by toto ujednání bylo upřímně prováděno. Končí citátem z písně, „Tak, o Pane, spoj nás všudy, jak Jsi s Otcem jedno Ty.“

Far. Prudký z Olomouce mluví o své cestě do Ameriky, kde navštívil mnoho českých osad po celé Americe, také 14 osad kalvinských Slováků v Pennsylvanii.

Navrhuje resoluce:

1. Pozdrav Americe:

„První synod Českobratrské církve evangelické zasílá vřelý bratrský pozdrav všem českým evangelickým církvím a jich členům ve Spojených Státech Amerických. Bratři! Radujeme se z toho, že láska vaše k staré vlasti a k církvi otců našich nepomíjí. Prokázali jste jí svou horlivou a obětavou činností čelící k osvobození našeho národa a svým účinným účastenstvím pro drahou naši církev. Jsme vděční zejména za poslání k nám delegátů vašich, bratra faráře Josefa Křenka z české středo západní presbytere a br. faráře Jaroslava Dobiáše z presbytere jihozápadní. Výmluvné a nadšené řeči br. Křenka na četných místech konané nejen přispěly neobyčejně k povzbuzení našemu, nýbrž i mocně dojmaly a budily srdce a svědomí českého lidu. Bratr

Dobiáš dosud věrně, obětavě a úspěšně působí mezi námi, zvláště mezi novými členy na Domažlicku. Jeho upřímnost, opravdovost a zbožnost získává srdce všech a utvrzuje dílo naše. Želíme pak toho velice, že br. Křenek odejel zpět do Ameriky, ale doufáme, že se zase vrátí k nám, rovněž máme naději, že br. Dobiáš, jenž poznal velkou příležitost práce evangelizační v době nynější, trvale se přesídlí do staré vlasti a že pohne i jiné české služebníky slova Božího v Americe, aby také aspoň na několik let přijeli k pomoci v díle evangelia.

Těšíme se i z práce jiných bratří příšlých z Ameriky v našich krajích, prospěch práce však žádá, aby se nekonala tato bez určitého plánu a také bez vědomí odpovědných církevních orgánů.

S velikou vděčností vzpomínáme vzácných služeb, které jednotliví bratři naši v Americe, zvláště bratr Dr. V. Losa v Pittsburku církvi naší prokazují, získávající jí u vlivných kruhů amerických přízeň a pomoc a budíce zájem u nich pro její snahy a práce.

Vřelé bratrské díky posíláme také za laskavé přijetí našeho delegáta k vám, br. Frant. Prudkého, který vypravoval nám o lásce a účinnosti vaší.

Hospodin, Pán Bůh náš, spravuj vás a žehnej všeliké práci vaši k slávě své a k rozšíření království svého mezi vámi!

Resoluce přijata jednomyslně.

Dále přijata byla k návrhu far. Prudkého:

2. resoluce týkající se církve Československé:

„Synod Českobratrský zaujímá k Československé církvi stanovisko co nejprátelštější. Přejeme ji, že získala půdu v tak krátké době v širokých vrstvách lidu a vidíme v tom znamení, že náš lid touží po náboženské obnově. Přejeme proto Čsl. církvi, aby nábožensky se stále víc a více prohlubovala a více a více se vracela k dědictví našich otců, aby pak mohla lidu našemu posloužití plně jeho náboženské obrodě. Přejeme si, aby naše sbory a naši pracovníci vycházeli vstříc církvi té ať už propůjčováním místností ať službami církevními. Žádáme si srdečně, aby v dalším vývoji došlo mezi naší a čsl. církví k vnitřnímu i zevnímu sblížení.“

K návrhu sup. Dra Hrejsy přijímá synod resoluci o Jednotě Bratrské:

„Synod vítá kroky, jež se staly za účelem sjednání plné dohody s českou Jednotou Bratrskou. Přije si srdečně, aby práce konané dosud odděleně oběma církvemi se konaly v plné jednomyslnosti. Jsme přesvědčení, že je odůvodněno vnitřní jednotou a že je v zájmu v této práci, aby došlo k spojení co nejužšímu až i k sjednocení obou církví. Synod pověřuje synodní výbor, aby v tom smyslu postupoval dále v jednání s Jednotou Bratrskou. Přejeme si, aby mezi církví Českobratrskou a světovou Jednotou Bratrskou nastal poměr v pravdě bratrský, jsouce si jisti, že by to bylo jen k pozhnutí.“

Far. Radechovský přináší pozdravy potomků českých exulantů, nejstarší české církve v Polsku a čte pozdrav jedné chudé ženy exulantské.

K návrhu far. Prudkého byla přijata tato resoluce:

„Generál. synod česko-bratrské církve evangelické zasílá vřelý pozdrav bratřím svým, potomkům českých exulantů v Polsku, v Pruském Slezsku, na Rusi, v Jugoslávii a jinde.

Máme živé a hluboké účastenství s Vámi, bratři, i s Vašimi těžkostmi. Jsme vděční Bohu za Vaši věrnost víře a jazyku otců a prosíme jej, aby Vám dal statečně vytrvati i dále i všecka protivenství přemáhati. Radujeme se z toho, že jste s ochotou a láskou přijímali a přijímáte návštěvy i slova bratří, kteří od nás k Vám zavítali k utvrzení našeho i Vašeho bratrského obecnství a víry. Obzvláště pak dojmá nás přání mnohých z Vás, aby se mohli přesídliti do staré vlasti. Veliká by byla radost naše, kdybychom mohli opět uvítati potomky starých exulantů vracející se do země otců svých. Kéž Bůh naplní touhy Vaše i naše!

Generální synod vítaje potomky českých exulantů a vystěhovalců v Prusku, Polsku, na Rusi a Jugoslávii, klade na to váhu, aby styky tyto byly nadále udržovány a co nejvíce pěstovány a našim bratřím za hranicemi co největší duchovní péče byla od naší církve věnována. Vděčně uznává práci, kterou v tomto smyslu vykonala naše Československá Missijní Jednota, dále bratr farář Radechovský a naposledy i Biblická Jednota skrze bratra Mičana z Brna. Vyslovujeme však přání, aby tato práce nebyla tržštěna aneb konána na divoko od různých osob na jich vlastní pěst, nýbrž aby tu byl jistý řád a aby se dala v souhlasu s orgány církevními a zvláště s Československou Misijní Jednotou, která toto dílo si za hlavní úkol svůj vzala.“

Po přijetí této resoluce končí schůzi sen. Souček o 10. h. díky hostům a posluchačům.

Modlitbu vykonal Dr. Kozák.

Ukončeno zpěvem žalmu 23. verše 1.

Ve schůzi X. prof. Dr. Hrejsa podává jménem VIII. komise návrh, aby úmluva Česko-bratrské církve evangelické s Jednotou Bratrskou, otiskčená ve Věstníku II. č. 1. na str. 2. a 3. jako první krok k užšímu spojení obou církví byla schválena. Jednomyslně přijato.

K návrhu far. Jerie a spol. usneseno:

„Synod pověřuje synodní výbor, aby navázal jednání se zástupci církve československé a aby ke své pomoci přibral zvláště bratry Prudkého, Jerie a Al. Winklera.“

O Slovenských Kalvínech referuje br. far. Prudký ve schůzi X. a synod se usnáší na projevu:

„Synod přijav zprávu svého člena bratra faráře Prudkého o lásce, s jakou lnou američtí Slovenští Kalvíni k osvobození naší vlasti i o touze přispěti k náboženskému i národnímu probuzení kalvínských Slováků v oblasti republiky naší bydlících

slibuje, že, pokud bude v moci jeho, bude podporovati všechny kroky k onomu cíli směřující, obzvláště zřízení vlastního seniorátu Slovenských Kalvinů a připojení jeho k naší Českobratrské církvi."

O poměru k církvi německé usnáší se synod k návrhu téhož referenta:

"Generální synod přeje si srdečně, aby poměr mezi naší církví Českobratrskou a německou evangelickou v našich zemích i zahraničí byl bratrský a jsme vždy ochotni k společnému jednání zvláště ve věcech, jež se týkají společných zájmů naší církve s církví německou evangelickou."

K návrhu téhož referenta se synod usnáší na těchto projevech, týkajících se bratři Šlonzáků a Poláků:

"Synod vítá bratry Slezáky evang. a. v. na Těšínsku, kteří si přejí sjednotiti se s Českobratrskou církví evangelickou a při tom chtějí si uchovati svou svéráznost. Ukládá synodnímu výboru vejíti s nimi ve styky a souhlasí s tím, aby i ve spojení s církví naší uchovali si svůj svéráz."

Synod souhlasí s tím, aby polští evang. a. v., pokud by si toho přáli, připojili svůj seniorát administrativně k naší církvi Českobratrské a uvítá je rád ve svém spojení. Přeje jim, aby svým způsobem se vyvíjeli v přátelském poměru s námi. Naděje se, že československá vláda jim zřízení vlastního seniorátu a připojení k naší církvi umožní."

V X. schůzi farář Prudký podává návrh těchto resolucí:

"Generální synod děkuje všem bratrům, kteří jako delegáti zastupovali církev naši u církvi a církevních svazů zahraničních a prohlašuje, že i další stálé pěstování styků s těmito církvemi a svazy je velikého významu pro naši církev a usnáší se vysílati delegáty své na církevní shromáždění církvi s námi spřátelených."

Poselství presbyterní konference v Lausanne, jež nám osobně doručili delegáti Alliance prof. Curtis, sekretář J. Fleming a J. Webster Macdonald, potěšilo a povzbudilo nás, jakož i osobní návštěva jmenovaných bratrů. Rovněž i zpráva jejich o církvi naší, kterou podali Allianci, byla přijata církví i lidem našim s upřímným zájmem a radostí i s přáním, aby Bůh naplnil blahopřání v ní obsažené."

Synod děkuje církvi methodistické z jižních Spojených Států Amerických za pomoc, kterou její činnosti ve vlasti naší poskytována jest a býti má missijní práci církve Českobratrské a touží po tom, aby missie methodistická dále ve shodě a spolupráci s církvemi stávajícími bez zakládání nové denominace postupovala. Zejména vítáme p. Collyera a péči misse o zřízení kolportérů v zájmu rozšiřování Pisma svatého a evangelické literatury."

Rovněž vděčně oceňujeme přátelství a pomoc, kterou nám Presbyterní církev Spojených Států Amerických věnovala a věnuje, vyslavši k nám svého delegáta Dr. Lorenze a věnovavši značný dar církvi naší. Jsme pak vděčni, že jednotlivé presby-

teře jako Pittsburská církví naši živý zájem věnují a nám misijně nápomocny jsou.

V otázce kongresu evangelických církví v Praze usnáší se synod zvoliti pětičlenný komitét, který by společně se synodním výborem uvážil, zdali je možno a odporučitelné kongres takový svolati ještě roku 1921 či později, akdyž by na svolání jeho se usnesl pro rok 1921 neb některý rok později, aby na sebe vzal uspořádání kongresu toho. Synodní výbor je pověřen, aby komitét sám si kooptoval.

Synod oceňuje vřele pomoc skotské národní biblické společnosti směřující k rozšíření Pisma svatého u nás a doufá také, že se i Britické a zahraniční společnosti biblické podaří uskutěčniti svůj úmysl zříditi v Praze samostatný biblický sklad pro naši republiku. Při tom všem nevzdává se naděje, že se mu podaří, aby v naší vlasti jako v zemi bible a kalicha byla zřízena vlastní národní biblická společnost.

Synod přijav zprávu o bratrském přijetí delegátů církve naší bratří Dra Žilky a Dra Frinty na synodu Valdenské církve v Torre Pelice, raduje se z toho srdečně a přeje si, aby přátelské styky s těmito přáteli otců našich byly dále pěstovány. — Bratří, vždyť nás poji nejen jednota víry a řádu a vroucí touha duchovně prospět vlastnímu národu, nýbrž i dějiny naše. V Čechách našli v nejprvnějších dobách bratři valdenští útulek a tu naseli simě dobré, které v české reformaci vydalo užitek mnohý. Dějiny obou našich církví jsou nesčetným utrpením vyznavačů našich psány. Podívujeme se veliké missijní práci církve valdenské po celé Italii konané a rádi bychom se z ní učili i pro evangelisaci národa českého. Zveme vás, bratři, nejvřeleji ke všem našim církevním shromážděním, zvláště při červnových slavnostech evangelických církví, jež letošního roku v Praze pořádány budou. Bůh žehnej Vám a učin si z církve Vaší město na hoře ležící!

Synod oceňuje vděčně práci dosavadního bratra faráře Dra V. Losy z Pittsburku v Americe ve prospěch církve naší konanou, pověřuje jej stálým zastupováním církve naší před americkou veřejností. Tolikéž prosí bratra faráře Kašpara v Londýně, aby zastupoval církev naši před anglickou a skotskou veřejností. Synod vyslovuje přání, aby měla církev naše ve všech ostatních zemích své zastoupení.

Synod žádá bratra faráře Dobiáše, aby spolu s bratrem farářem Losou po svém návratu do Ameriky zastupoval naši církev před našimi protestantskými církvemi. Zároveň uznává za nutnou potřebu, aby buď profesor Dr. Žilka anebo sup. Dr. Císař neb bratr sen. Souček neb bratr Lic. Bednář a bratr Jar. Dobiáš se do Ameriky vypravili a zastupovali církev naši na koncilu Alliance Presbyterních církví v Pittsburku.

Synod vyslovuje souhlas s vytvořením Alliance světové pro pěstování mezinárodního přátelství skrze církev, zvláště odbočkou její československou. Touží také po tom, aby nastalo

sblížení národů a jejich součinnost pro duchovní blaho lidstva. Jest však přesvědčen, že toto sblížení a součinnost jest možná, když křesťanské zásady a myšlenky budou ovládati srdce lidská. Synod rád doporučí sborům a členům církve Českobratrské dílo Alliance této k podpoře a bylo by radostí jeho, kdyby příští kongres této Alliance směl zasedati v Praze. Zve proto do Prahy a učiní rád vše, co ke zdaru kongresu by potřebno bylo."

Všecky tyto resoluce navržené farářem Prudkým byly přijaty.

Farář Bednář navrhuje ve schůzi X., aby evangelickým církvím ve Spojených Státech Amerických bylo zasláno poselství stran nového hnutí v našich zemích spolu s výzvou, aby posílaly své duchovní k nám. Návrh jest formulován takto :

„Českým evangelickým církvím ve Spojených Státech Amerických.
Bratři!

Z milosti Boží nastala veliká doba českému národu, doba jeho obnovené samostatnosti a svobody, k jejímuž dosažení i Vy jste přispěli. S dosažením této politické a národní svobody souvisí, že statisícové českého lidu rozpomínajíce se na doby staré slávy a dobu utrpení i ponížení našeho i na příčiny všeho toho opouštějí církev římsko-katolickou, ke které otcové naši násilím, útlakem byli přivedeni. Mnozí z nich nevstupují do žádné církve vůbec, mnozí přihlašují se k nové protiřímské církvi československé, a také ač ne v tak velikém počtu, přece tisícové připojují se i k naší Českobratrské církvi. Není nám dnes možno ještě sdělit, jak jich jest mnoho, ale jen v Praze samé přihlásilo se k nám asi 9000 lidí. Některé z našich sborů vzrostly počtem velice, až dvojnásobně, i více, a na místech, kde dříve vůbec ani sborů ani členů našich nebylo, vznikají sbory nové. Tito rodáci naši hledají u nás lepší církve a lepšího náboženství, jež by více souhlasilo s církví otců a s učením Kristovým. A naše církve, radujíc se z tohoto hnutí zároveň hluboce cítí, jakou ukládá ji to těžkou zodpovědnost a jaký úkol nesnadný, ano síly její převyšující. A k tomu jsme si vědomi, že jsou dílu evangelia otevřeny dveře i u těch zástupů, které zatím bez církvi zůstávají a že jest a bude povinností naší i zde práce se chopiti. Ale schází nám místností shromažďovacích, schází prostředků a hlavně schází kazatelův. Nových modliteben je potřebí v Čisté, Nové Kdyni, Brandýse nad Labem, Ouříněvsi, Král. Dvoře, v Hrabové, kde dosavad vůbec žádná práce se nekonala, potom v Českých Budějovicích, Táboře, Písku, Mladé Boleslavi, Mšeně, Libni, Nuslicích, Praze-Bubnech, Moravské Ostravě, Frýdku, kde náš počet vzrostl velice a najaté místnosti nestačí; v Plzni, Smíchově, Žižkově, Praze, Hradci Králové kostely dosavadní počet návštěvníků nepojmou. Ale stavební náklady jsou tak veliké — 15 až 20krát větší než před válkou — že stojíme bezradní, obzvláště pováží-li se, že i stávající církevní budovy takřka všude potřebují značné opravy. Ale nejbolestnější nedostatek je malý

počet kazatelů, což také jest jeden z následků války a ji vyvolaného těžkého hospodářského stavu. Proto, bratři, generální synod volá k Vám, k lidu Vašemu i Vaším kazatelům, abyste přispěli na pomoc dílu evangelia ve staré vlasti v této veliké příležitosti nám od Boha dané. Pošlete nám kazatele, které můžete postrádati, aspoň pro několik let; poskytněte i pomoc, pokud Vám lze, abychom překonati mohli nesnáze, které tato doba hospodářské krise nám v cestu nastavěla, posilněte ruce naše! Žeň jest u nás skutečně mnohá, ale dělníků málo, mnozí čekají na slovo pravdy a svobody v Kristu Ježíši. Nechť tedy i Vy, pamatující na starou vlast svou, na největší potřebu národa svého v této vlasti, jakož i na starou víru otců, súčastníte se toho, aby rozšířena a vzdělána byla vinice Páně v národě našem! Nikdy nevolali jsme k Vám tímto způsobem o pomoc — nikdy nebyla taková potřeba pomoci!

Mocen jest pak Bůh všelikou milost rozhojnit ve Vás, abyste ve všem všudy dostatek majíce hojní byli ke všelikému skutku dobrému! Milost Pána našeho se všechněmi Vámi!

První generální synod Českobratrské církve evangelické.

V Praze, dne 25. února 1921."

Návrh na toto poselství se přijímá.

XI. Poměr církve k svazům mezidenominačním a mezinárodním.

K návrhu prof. Dra Žilky se usnáší synod v X. schůzi na tomto projevu:

Generální synod prohlašuje, že touží ze srdce, aby zavznělo heslo: „Věřící Kristovi všech zemí spojte se!“ Prohlašuje, že se hlásí k ideí o jednom ovčinci pod jedním pastýřem Ježíšem Kristem. Přiznává se zahanbením, že církve křesťanské dosud málo prakticky usilovaly o pravou vnitřní i vnější jednotu. Pozdravuje radostně každá hnutí směřující k součinnosti, sblížení a konečnému sjednocení všech v Krista jako hlavu spojených církví. Vyslovuje své radostné sympatie s programem a hnutím, které řeší otázky víry a řádu, a slibuje spolupracovat ve snaze založití mezinárodní přátelství prostřednictvím církví."

K návrhu prof. Dra Žilky se synod usnáší:

„Konference pro otázky víry a řádu apeluje na všechny církve sympatisující, aby velký její cíl podepřely též hmotně. Synod doporučuje, aby syn. výbor vyzval ku podpoře snah sbory cestou sbírky i jinak, při tom však aby upozornil stálý komitét konference, že naše valuta vylučuje jakoukoliv vydatnou pomoc, poněvadž sebe větší náš příspěvek v cizí měně neznamená než nepatrnou maličkost a nemá býtí než výrazem dobré vůle."

Projev pro Svaz národů.

Prof. Dr. Žilka referuje ve schůzi X. jménem komise VIII. K jeho návrhu se usnáší synod na projevu pro Svaz národů:

„Ačkoli Prozřetelností Boží politický výsledek poslední války obrácen k dobrému národa našeho návratem jeho svobody a samostatnosti, přinesla přece válka i takové ovoce, jež věru není ovocem Ducha svatého, a to měrou takovou, že válka jest souzena před stolicí boží na věky. Následky předválečných, válečných a poválečných křivd a nesprávností ukládají světu obrovité úkoly dokončiti dílo míru a spravedlnosti, lásky a bratrství. Věříme, že předním činitelem v této práci bude Svaz národů. Proto gen. synod Českobratrské církve evangelické utvořené na nových základech v osvobozeném národě československém pozdravuje Svaz národů. Vyslovuje radost z toho, že Svaz národů stělesňuje tvůrčí myšlenky, jež před staletími vyrostly z duše českého národa v zakladateli Jednoty Bratrské Petru Chelčickém, který na začátku století 15. hlásal křesťanskou válku válce, v husitském králi Jiřím z Poděbrad, který navrhoval panovníkům a diplomatům smírčí soudy mezinárodní a řešení mezistátních zápletek, a v posledním biskupu Jednoty Janu Amosu Komenském, učiteli národů, který pacifickým a unifikačním snahám věnoval velkou část své veliké duše. Gener. synod svolává modlitebně požehnání s výsostí na Svaz národů a všechny jeho snahy, které jsou v duchu knížete pokoje Ježíše Krista a přeje ze srdce, aby se mu podařilo uskutečnění na poli praktické politiky a mezinárodních vztahů ideál, o který na poli duchovním usilují všechny v pravdě křesťanské církve.“

Projevy o svobodě a rovnoprávnosti v Československé republice.

K návrhu prof. Dra Žilky se usnáší synod na projevu:

„Generální synod protestuje proti snahám se stran, jež našim politickým osvobozením pozbyly hegemonie nad národností československou dříve utiskovanou neb aspoň do pozadí zatlačovanou a nyní pod záminkou požadavku náboženské svobody a rovnosti usilují uvéstí Republiku československou v cizině v pověst neodůvodněnou a nedokazatelnou, jakoby zásady svobody svědomí a plné náboženské rovnosti nebyly uznávány a prováděny. Zákonodárství čsl. republiky a jeho provádění ukazuje před světem, že takové insinuační jsou absurdní. Československá republika má čistý štít. Generální synod prohlašuje, že za všemi stesky na provádění zákonných ustanovení o náboženské rovnosti a volnosti se kryje namnoze jen politické ano ještě horší sobectví osob, stran a směrů církevních, jež samy jsou daleky náboženské a politické tolerance, o čistě ideálním náboženském snažení ani nemluvě.“

K návrhu prof. Dra Žilky se synod usnáší na projevu tomto :

„Generální synod protestuje proti snahám, jež pod záminkou integrity bývalých církevních organismů chtějí vsahovati politicky do práv a samobytnosti republiky Československé a rušiti její suverenitu. Osvědčuje podle pravdy, že zákony a úřední praxe republiky Československé zaručují a provádějí rovnost a svobodu všech náboženských společností před zákonem a úřadem, v teorii i praksi. Generální synod se zavazuje slavnostně před forem sesterských církví světa, že Českobratrská církev evang. bude bedlivým strážcem a svědomitým obrancem všech práv pro náboženské i národní minority v republice Československé. Kdo sám po staletí trpěl a strádal pod krutým losem nerovnoprávné menšiny, tomu jest právo každé menšiny svaté. Synod je přesvědčen, že tato stráž a obrana zůstane nepotřebnou pohotovostí.

Synod pověřuje potom synodní výbor dávaje mu právo kooptace, aby svolal světový kongres evang. církví do Prahy.“

XII. Pocty synodem učiněné.

Vedle diků a pocty vzdaných synodnímu výboru a zvláště jeho předsedovi sen. Součkoví učinil synod tyto projevy:

Far. Ha da č navrhuje v X. schůzi resoluci:

„Synod vyslovuje svůj upřímný dík br. farářů Otakaru Hrejsovi, senátoru, za jeho pilnou snahu o značné zvýšení paušálu. Dík tento budí synodním výborem písemně projeven.“

Návrh se přijímá.

Superintendent Dr. Hrejsa navrhuje v X. schůzi následující resoluci: „Synod vidí v důsledku zrušení superintendenci odcházeti bra sup. Dra F. Císaře z jeho úřadu moravského superintendenta. Vzpomíná proto jeho veliké práce, kterou konal vedle svého farního úřadu od roku 1899 až dosavad v čele moravské církve a ve správě sborů péči jeho svěřených i na synodách i v synodním výboru i ve stycích s cizinou i na poli literárním. Nesmírně rozsáhlou práci tu konal vždy se vši svědomitostí, přesností a věrností k svému Pánu, osvědčuje i ve svém stáří neobyčejné schopnosti a slouže tak všemi svými bohatými dary k prospěchu celé církve naší. Víme sice, že milému bratru našemu není rozhodující úsudek lidský, uvědomí, že Ten, jenžto nás soudí, Pán jest, a že na tom záleží, aby mu jednou zaznělo slovo Páně: „To dobře, služebníce dobrý a věrný.“ Ale přes to nemůžeme jinak než při této příležitosti uznati vděčně všechnu jeho práci a vysloviti mu srdečný dík za neocenitelné jeho služby. Přejeme mu srdečně, aby Bůh sám jej nadále sílil, aby i ve svém stáří byl církvi naší k dalšímu bohatému požehnání a mladším spoludělníkům zářným příkladem a otcovským rádcem.“

Resoluce tato přijata, sup. Císařovi vyslovuje synod uznání svoje povstáním.

XIII. Volby.

Ve schůzi X. vykonány volby seniora, synodního kurátora a členů synodního výboru.

Skrutátory zvoleni Kulík, Řepa, Prudký. Z odevzdaných 69 hlasů vyzněly: 1 pro sen. Nešpora, 1 pro sen. Szalatnaye, 5 pro sup. Císaře a 62 pro sen. Součka. Zvolen tedy sen. Souček, který volbu přijímá.

Volba synodního kurátora a seniorova náměstka:

59 hlasů obdržel Ferd. Kavka jako syn. kurátor a 54 hlasů Dr. Ferd. Hrejsa jako sen. náměstek. Zvolení volbu přijímají.

Volba 3 členů synodního výboru. Zvoleni: Dr. Císař 48 hlasy, Dr. Boháč 56 hlasy, Dr. Král 50 hlasy. Odevzdáno celkem 69 hlasů.

Volba tří náhradníků. Odevzdáno 68 hlasů. Zvoleni: far. Prudký 53 hlasy, Dr. Svoboda 64 hlasy a rada Vilím 56 hlasy.

Všichni zvoleni volbu přijímají.

Verifikatory protokolu posledního zasedání se volí pražští členové předsednictva synodu s pražskými zapisovateli (sen. Souček, Dr. Král, prof. Hromádka a far. Bednář).

XIV. Cestné a diety synodálů.

Sen. Szalatnay podává v X. schůzi návrh na likvidaci výloh pro členy synodu. Návrh: účtovat 1. útraty cestovné, 2. nocleh, pokud jej členové platili, a diety denní 50 K od pondělka 21. února do 25. února 1921 (5 dní). Cestné se rozumí drahou ve III. třídě. Členové místní mají nároky na diety poloviční. Kdo do 14 dnů likvidace nepodá, o tom se bude mít za to, že se diet a ostatních výloh vzdává.

Návrh ten se přijímá.

XV. Uzavření synodu.

Místo příštího zasedání synodu určití pověřen synodní výbor.

Synod ukončen díky seniora Součka, modlitbou sup. Dra Císaře a zpěvem písně: Král věčný nás požehnej! — o půl deváté hodině večer dne 25. února 1921.

Abecední seznam.

- Agenda zřizenu býti mající 26.
 Alliance presbyterních církví 41.
 Americké evangelické církve 34, 39, 42.
 Američtí čeští evangelíci, poselství k nim 39.
 Bednář, farář, memorandum o odškodnění církve za konfiskace,
 jeho uveřejnění a dík za ně 27.
 Bubela, sup. kur., místopředsedou synodu 6.
 Cestné a diety synodálů 43.
 Collyer, zástupce církve methodistické 33.
 Čapek, far., dějeprava doporučena 21.
 Československá církev, projev jejich zástupců 34.
 projev k ní 35, 36.
 Diasporní sbory farní, řád pro ně 18.
 Diety synodálů 43.
 Dobiáš, farář, zastupování církve 41.
 Dotace státní, její rozdělení 26.
 Emigranti čeští, potomkům jejich projev 36.
 Evangelisační odbory 30.
 Fakulta Husova 14, 19.
 Farský Dr., zástupce církve Československé 31.
 Husova evang. bohoslovecká fakulta, projev o jejím zřízení 19.
 zastoupení na synodu 14.
 Husův Dům v Hradci Králové 23.
 Interkonfesijsní zákon 24.
 Janoška Dr., biskup církve slovenské 31.
 Jednota Bratrská, projev jejího zástupce 34.
 projev k ní 35, 36.
 Kalvíni slovenští, projev k nim 37.
 Kašpar T. B., zastupování církve 41.
 Kazatelé z Ameriky, jich návrat 30.
 Komise pro vydání zprávy o synodu 6.
 synodní 7.
 Konference pro otázky víry a řádu, projev pro ni 40.
 Konseniorové, předsedové senior. výborů 14.
 Král Dr., místopředseda synodu 6.
 Křenek far. 37.
 Dr. Losa V., dík 41.
 Methodistická církev, její pozdrav a sliby 33.
 Mezidenominační svazy 43.
 Ministerský předseda, návštěva u něho 8.
 Ministr školství, přijetí u něho 8.
 Nemovitosti církevní 25.
 Němci evangeličtí, projev k nim 37.
 Otčenáš zpívaný 26.
 Pensijní ústavy 23.
 Pilečka ředitel v. v., podpora 23.
 Pocta sen. Součkoví 42.

- Pocta sen. far. O. Hrejsovi 42.
 sup. Císařovi 42.
 Pokladna ústřední, stanovy 22.
 nemocenská 23.
 Poláci evangeličti, projev k nim 37.
 Poměr církve a státu 24.
 Pozemky církevní, jejich zabrání 25.
 Prapory husitské 26.
 President Masaryk, adresa synodem zaslaná 8.
 Předlohy synodní 7.
 Přechodní ustanovení 16.
 Přestupové hnutí, schůze jemu věnovaná 27 n.
 Přípisy a pozdravy synodu došlé 7.
 Příspěvky do církevní pokladny ústřední 22.
 Resoluce týkající se přistouplých bratří z katolické církve 27.
 „ Alliance pro pěstování mezinárodního přátelství.
 „ alliance presbyterní 39.
 „ kongresu evang. církví.
 „ Dra Losy a jeho činnosti v Americe.
 „ methodistické církve.
 „ presbyterní církve americké.
 „ škotské biblické společnosti.
 „ valdenské církve.
 Řád disciplinární 18.
 jednacích pro synod a círk. shromáždění 18.
 studijní a zkušební pro bohoslovce 19.
 pro výchovu a zkoušku jáhnů 20.
 Sbory neobsazené 26.
 Seminář učitelský v Čáslavi 21.
 Senior, titul předsedy synodního výboru 14.
 Senioráty Českobratrské ev. církve, jejich rozdělení 17.
 Služby Boží slavnostní 1.
 Slonzáci, projev k nim 37.
 Slovenská církev evangelická a. v. 31.
 „ kalvínská 32.
 Služné duchovních 22.
 Generální sněm českých evangeliků z 17. a 18. XII. 1918, schválení jeho usnesení.
 Souček, sen., díky synodu za jeho činnost 26.
 „ zahajovací proslov k synodu 1.
 „ předseda synodu 6.
 Stát a církev, poměr obou 27.
 Stav církve 26.
 Stavby a církevní nemovitosti 25.
 Synodálové, seznam přítomných 5.
 Synod, svolání 1.
 „ ustavení 6.
 „ uzavření 13.

- Synodní výbor, úřadování 26.
 díky za jeho činnost 26.
 Svaz národů, projev pro Svaz 40.
 Svoboda a rovnoprávnost v republice, projev o ní 41.
 Šára, sen., předseda dle stáří 5.
 Štunda, zástupce církve kalvínské na Slovensku 31.
 Učitelstvo české, projev k němu 21.
 Ustavení se synodu 6.
 Uzavření synodu 43.
 Vančura, kazatel Jednoty Bratrské 34.
 Verifikátoři posledního protokolu synodu 43.
 Vojenská duchovenská správa ev. a církev 24.
 Volba synodního kurátora 43.
 „ synodního výboru 43.
 „ seníora 43.
 Zapisovatelé 6.
 Zahradník-Brodský, zástupce církve československé 31.
 Zahájení synodu předsedou syn. výboru sen. Součkem 1.
 Zoch, biskup církve slovenské 31.
 Zpěvníky 26.
 Zpráva synodního výboru 1.
 — Opravy zprávy synodního výboru 1.
 Zřízení církevní 9.
-

O B S A H:

I. Svolání, zahájení, ustavení se synodu	3
a) Svolání synodu	3
b) Slavnostní služby Boží	3
c) Zahájení synodu předsedou synod. výboru sen. Součkem	3
d) Členové synodu	6
e) Ustavení se synodu	8
f) Volba komisi	9
II. Předlohy synodní	9
III. Synod a představitelé státu	10
a) Projev prezidentu republiky T. G. Masarykovi	10
b) Návštěvy u ministr. předsedy a ministra školství	11
IV. Jednání o a) církevním zřízení	11
b) přechodných ustanoveních	19
c) rozdělení seniorátů	20
V. Jednání o záležitostech odboru pro stanovy a řády	21
a) návrh řádu pro diasporní sbor farní	21
b) disciplinární řád	21
c) řád jednací	21
VI. Jednání o záležitostech výchovy a školství	22
a) Studijní a zkušební řád pro bohoslovce českobratr. ev. církve	22
b) Projev o zřízení Husovy bohoslovecké fakulty	23
c) Řád pro zkoušku a výchovu jáhnů	23
d) Časlavský učitelský seminář	24
e) Projev k učitelstvu českému	24
f) Dějeprava far. Čapka	25
VII. Jednání o záležitostech hospodářských	25
a) Církevní ústřední pokladna	25
b) Nemocenská pokladna	26
c) Pensijní ústavy	26
d) Fondy	26
e) Husův Dům v Hradci Král.	27
f) Podpora	27
VIII. Jednání o návrzích odborů pro záležitosti smíšené	27
a) Směrnice budoucího poměru církve a státu	27
b) Církev a ev. vojenská duchovenská správa	27
c) Stavby a církevní nemovitosti sborů vznikajících	28
IX. Jednání o řízení a stavu církve	28
a) Synodní výbor	28
b) Stav církve	29
1. Povšechný stav. Bohoslužebné pokyny.	29
2. Hnutí přestupové	29
X. Poměr církve českobratrské ev. k církvím jiným	34
a) Projev zástupců církví slovenských	34
b) Resoluce týkající se evang. církví na Slovensku	35
c) Projev zástupce methodistické misse	36
d) Projev zástupce presbyteriální církve americké	36

e) Projev zástupce církve československé	37
f) Projev zástupce Jednoty Bratrské	37
g) Resoluce synodu :	
1. Pozdrav ev. českým bratřím americkým	37
2. Projev církvi československé	38
3. Projev Jednotě Bratrské	38
4. Projev exulantům	39
h) Úmluva s Jednotou Bratrskou	39
i) Jednání s církví československou	39
k) Projev slovenským kalvínům	39
l) Projev církvi německé	40
m) Projev bratřím Šlonzákům a Polákům	40
n) Projev týkající se zahraničních souvěrců vůbec	40
o) Poselství evang. církvím ve Spoj. Státech Amerických	42
XI. Poměr církve k svazům mezidenominačním a mezinárodním	43
a) Projev pro Konferenci pro otázky víry a řádu	43
b) Projev pro Svaz národů	44
c) Projevy o svobodě a rovnoprávnosti v čsl. republice	44
XII. Pocty synodem učiněné	45
a) Dík syn. výboru a sen. Součkovi	45
b) Dík sen. far. O. Hrejsovi	45
c) Uznání práce sup. Čisaře	45
XIII. Volby :	
a) seniora církve	46
b) syn. kurátora	46
c) syn. výboru	46
d) verifikátorů protokolu posledního	46
XIV. Cestné a diety synodátů	46
XV. Uzavření synodu	46
Abecední seznam	47